

MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

Kaja Prčetić Staroverski

**DIGITALNO OPISMENJEVANJE UPORABNIKOV V SLOVENSКИH
SPLOŠNIH KNJIŽNICAH**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Kranj, 2023

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

Ime in PRIIMEK: Kaja PRČETIĆ STAROVERSKI

Naslov pisne naloge: Digitalno opismenjevanje uporabnikov v slovenskih splošnih knjižnicah

Leto: 2023

Št. strani: 44 Št. slik: 7 Št. preglednic: 0

Št. prilog: 2 Št. strani prilog: 24 Št. referenc: 86

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v: Mestni knjižnici Kranj.

Mentor v času strokovnega usposabljanja za bibliotekarski izpit: Jana Zeni Bešter, Mestna knjižnica Kranj

UDK: 37.091.3:004:027(497.4)

Ključne besede: splošne knjižnice, digitalna pismenost, digitalno opismenjevanje, informacijsko opismenjevanje

Izvleček

Digitalna pismenost je posameznikova temeljna zmožnost, da se znajde v digitalnem svetu. Ob vedno večji vlogi tehnologije v skoraj vseh vidikih našega življenja se vsak dan večja pomembnost digitalne pismenosti. Naš namen je bil raziskati trenutno stanje spodbujanja digitalne pismenosti pri svojih uporabnikih s strani slovenskih splošnih knjižnic in možen razvoj na tem področju v prihodnosti, s poudarkom na Mestni knjižnici Kranj. Z metodo vsebinske analize spletnih strani slovenskih splošnih knjižnic smo zbrali podatke o aktivnih programih digitalnega opismenjevanja uporabnikov, ki jih knjižnice izvajajo. Raziskava je pokazala, da več kot polovica slovenskih splošnih knjižnic izvaja neko obliko strukturiranega digitalnega opismenjevanja, da se vsi programi izvajajo pod okriljem informacijskega opismenjevanja in digitalno opismenjevanje kot samostojna kategorija razen v enem primeru ni omenjeno ter da je Mestna knjižnica Kranj pri informacijskem in digitalnem opismenjevanju svojih uporabnikov nad slovenskim povprečjem. Slovenske splošne knjižnice bi morale biti eden od temeljnih stebrov podpore digitalnega opismenjevanja slovenske družbe. Za te potrebe bi morale aktivno sodelovati pri razvijajočem nacionalnem dialogu na tem področju. Poraja se tudi vprašanje, ali ne bi bilo smotno elementa knjižnične dejavnosti »informacijsko opismenjevanje« preimenovali v »informacijsko in digitalno opismenjevanje« in s tem bolj pravilno odsevati tako potrebe družbe kot dejanske prakse slovenskih splošnih knjižnic.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	DIGITALNA PISMENOST	2
3	SPODBUJANJE DIGITALNE PISMENOSTI V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH.....	9
4	RAZISKAVA	11
4.1	RAZISKOVALNA METODA	11
4.2	RAZISKOVALNI VZOREC	12
4.3	REZULTATI RAZISKAVE	13
4.4	ANALIZA REZULTATOV RAZISKAVE.....	31
5	RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI.....	36
6	NAVEDENI VIRI IN LITERATURA	38

KAZALO SLIK

Slika 1: Knjižnice, ki ne podajajo informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov	32
Slika 2: Knjižnice z omejenimi informacijami o aktivnem izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov.....	33
Slika 3: Knjižnice z omejenimi informacijami o programih digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, ki jih izvajajo	33
Slika 4: Knjižnice, ki digitalno opismenjevanje svojih uporabnikov izvajajo izključno v kontekstu učenja uporabe informacijskih in digitalnih storitev, ki jih uporabnikom ponuja knjižnica.....	34
Slika 5: Knjižnice s podrobno predstavljenim programom digitalnega opismenjevanja	34
Slika 6: Knjižnice, ki digitalno opismenjevanje svojih uporabnikov izvajajo samo v obliki nestrukturirane individualne pomoči	35
Slika 7: Izvajanje strukturiranega informacijskega in digitalnega opismenjevanja po območjih	35

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Analiza tečajev, delavnic, predavanj, itd. z uporabo splošnih opisnikov za temeljno zmožnost digitalne pismenosti.....	I
Priloga 2: Seznam knjižnic po skupinah glede na izvajanje digitalnega opismenjevanja uporabnikov	XXI

ZAHVALA

Za vso njeno pomoč, strokovne nasvete in vzpodbudne besede pri pisanju naloge se iskreno zahvaljujem svoji mentorici, Jani Zeni Bešter.

1 UVOD

V sodobnem svetu ima tehnologija vedno večjo in pomembnejšo vlogo v skoraj vseh vidikih našega življenja, s tem pa se vsak dan večja pomembnost digitalne pismenosti. Ko govorimo o splošnih knjižnicah, običajno govorimo o informacijski pismenosti in informacijskem opismenjevanju, ki je seveda ena od temeljnih komponent knjižnične dejavnosti, veliko manj pa je govora o digitalni pismenosti in opismenjevanju, ki je informacijski pismenosti sorodna, a ločena kompetenca. Zanima nas, kaj se na področju digitalne pismenosti in opismenjevanja že dogaja v splošnih knjižnicah v Sloveniji ter možen razvoj na tem področju v prihodnosti, s poudarkom na Mestni knjižnici Kranj. Namen pričujoče pisne naloge je raziskati trenutno stanje spodbujanja digitalne pismenosti pri svojih uporabnikih s strani slovenskih splošnih knjižnic.

Naši glavni cilji so s teoretično podlago ugotoviti vlogo splošnih knjižnic pri digitalnem opismenjevanju uporabnikov, raziskati, v kolikšnem obsegu se z digitalno pismenostjo in digitalnim opismenjevanjem svojih uporabnikov že ukvarjajo slovenske splošne knjižnice, ter izdelati priporočila za nadaljnji razvoj digitalnega opismenjevanja v Mestni knjižnici Kranj. Naše temeljno raziskovalno vprašanje je: Ali slovenske splošne knjižnice na strukturiran način izvajajo program digitalnega opismenjevanja in s tem pri svojih uporabnikih dvigujejo digitalno pismenost? Z raziskavo bomo preverjali sledeče hipoteze:

- H 1: Večina slovenskih splošnih knjižnic svojim uporabnikom ponuja vsaj en program digitalnega opismenjevanja.
- H 2: Digitalno opismenjevanje v slovenskih splošnih knjižnicah poteka izključno v okviru informacijskega opismenjevanja; digitalna pismenost kot samostojna kompetenca ni omenjena.
- H 3: Mestna knjižnica Kranj je pri digitalnem opismenjevanju svojih uporabnikov nad povprečjem slovenskih splošnih knjižnic.

Raziskava bo sestavljena iz teoretičnega in empiričnega dela. Za potrebe teoretičnega dela bo s pomočjo metod deskripcije in kompilacije zbrana in podrobno proučena znanstvena in strokovna literatura, ki se navezuje na obravnavano problematiko. Za potrebe empirične raziskave bomo z metodo vsebinske analize spletnih strani slovenskih splošnih knjižnic zbrali podatke o programih digitalnega in informacijskega opismenjevanja, ki jih nudijo svojim uporabnikom.

Delovno okolje, na katero se nanaša strokovna tema, je vseh osemindvajset slovenskih splošnih knjižnic, s posebnim poudarkom na Mestni knjižnici Kranj. Mestna knjižnica Kranj je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost za Mestno občino Kranj (Knjižnica Globus, Krajevna knjižnica Stražišče) ter občine Naklo, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Preddvor in Jezersko (vsaka občina ima svojo krajevno knjižnico). Poleg tega je na petih izposojevališčih znotraj tega območja možna tudi izposoja iz premične zbirke. Mestna knjižnica Kranj je tudi ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic in za Gorenjsko izvaja posebne naloge, podrobneje določene v 27. členu Zakona o knjižničarstvu (Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1), 2001).

2 DIGITALNA PISMENOST

O digitalni pismenosti se je začelo govoriti v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, v času tako imenovane internetne revolucije (Brown, 2020, str. 7). Pojem je leta 1997 skoval pisatelj in zgodovinar Gilster, ki je digitalno pismenost definiral kot zmožnost razumevanja in uporabe informacij v raznih oblikah in iz različnih virov pridobljenih z uporabo računalnika. Po Gilsterju je digitalno pismena oseba zmožna kritično ovrednotiti pridobljene informacije, ne glede na format, in jih pravilno uporabiti v vsakdanjem življenju (Gilster, 1997, v Brown, 2020, str. 7). Na področju knjižničarstva je danes ta definicija seveda bližje našemu razumevanju informacijske pismenosti (s tem da le-ta zajema tudi področje nedigitalnih virov), medtem ko se je definicija digitalne pismenosti precej odmaknila od svojih začetkov.

Šestindvajset let po tem, ko je Gilster prvič govoril o digitalni pismenosti, je v poplavi novih tehnologij vsakdanji svet skoraj neprepoznaven. Bolj kot kadarkoli prej živimo v digitalnem svetu, kar pomeni, da je bolj kot kadarkoli prej pomembna digitalna pismenost. Danes je digitalna pismenost posameznikova temeljna zmožnost, da se znajde v digitalnem svetu. Digitalna pismenost je zmožnost varne in kritične uporabe tehnologij informacijske družbe na različnih področjih: pri delu, v prostem času in za sporazumevanje z drugimi. Pri tem je temeljno računalniško znanje (kot so uporaba računalnika za iskanje, ocenjevanje, shranjevanje, proizvodnjo, predstavitev in izmenjavo informacij ter za sporazumevanje in sodelovanje v skupnih omrežjih na internetu), zgolj podlaga, ki omogoča spoznavanje drugih, hitro razvijajočih se digitalnih orodij. Digitalno pismen posameznik pozna in uporablja digitalne

aparature in pripomočke, kot so računalniki, pametni telefoni in spletna orodja, ter jih zna med seboj povezovati in posodabljeni za svoje osebne potrebe, hkrati pa lahko s tem znanjem in spretnostmi brez težav opravlja svoje delo; z uporabo digitalne tehnologije išče in upravlja najrazličnejše informacije, na več načinov komunicira in izvaja različna opravila; obvladuje različne mobilne in računalniške aplikacije; zna izbrati pravo pot za doseg cilja in loči med resničnim in virtualnim; razume zakonitosti digitalnega socialnega okolja in se znajde v njem. Digitalno pismen posameznik zna presoditi tako, katere informacije so tehtnejše od drugih, kot to, katere osebne informacije so primerne za objavo na svetovnem spletu. Digitalno pismen posameznik se opredeljuje do vprašanj uporabe umetne inteligence, dozdajšnjega razvoja, pričakovanj in razvoja v prihodnosti; ohranja zdrav odnos do digitalnega sveta (Javrh idr., 2018).

Vse te precej abstraktne definicije konkretiziramo s pomočjo opisnikov za temeljno zmožnost digitalne pismenosti. V priročniku Digitalna pismenost: opisniki temeljne zmožnosti (Javrh idr., 2018) je predstavljenih osemindvajset splošnih opisnikov s petih področij (digitalno okolje, informacije in komuniciranje, digitalno ustvarjanje, varnost, umetna inteligenca in robotizacija), ki so zajeta pod okrilje digitalne pismenosti. Pri vsakem opisniku je uporaben zapis, ob katerem dobimo občutek, kaj obsega posamezno področje in konkreten primer iz vsakdanjega življenja. Opisniki so pripravljene na minimalni in optimalni ravni (šest od osemindvajsetih opisnikov ima samo optimalno raven). Posameznik, ki dosega minimalno raven digitalne pismenosti, je sposoben »preživeti« v digitalnem svetu. Posameznik, ki dosega optimalno raven digitalne pismenosti se, ne glede na izobrazbo, uspešno znajde v različnih življenjskih situacijah, v katerih je potrebna digitalna pismenost. Splošni opisniki digitalne pismenosti so sledeči:

1. Poznavanje temeljnega informacijskega znanja

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna osnovne digitalne naprave, njihove komponente in običajne vhodne in izhodne enote.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik poleg poznavanja osnovnih digitalnih naprav in njihovih komponent pozna in uporablja tudi vire za pridobivanje digitalnih kompetenc.

2. Poznavanje informacijskih sistemov

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna osnovne operacijske sisteme, ki omogočajo delovanje posamezne naprave.

- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna vrste operacijskih sistemov in upravlja nadgradnjo teh.
3. Poznavanje digitalnega okolja
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna poiskati, organizirati in shraniti digitalne informacije.
 - Na optimalni ravni to pomeni, da se posameznik zna povezati z digitalno napravo in prenese podatke.
4. Izbira programa ali aplikacije
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna izbrati ustrezen računalniški program ali aplikacijo, primerno svojim potrebam.
 - Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna izbrati ustrezen odprtokodni računalniški program, primeren svojim potrebam za trenutno delo.
5. Povezovanje različnih tehnologij in naprav
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik fotografije in avdio/video posnetke, ustvarjene v mobilnem telefonu, zna prenesti v računalnik.
 - Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik obvlada povezovanje različnih naprav in prenos podatkov med njimi z uporabo ožičenega ali brezžičnega omrežja.
6. Uporaba e-storitev
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna eno ali več e-storitev in jih zna uporabljati v zasebnem življenju.
 - Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik za rešitev problema zna poiskati možnosti e-storitve in to uporabi.
7. Uporaba oblčnih storitev
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik razume pojem oblaka in pozna najpogostejše ponudnike oblčnih storitev.
 - Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik razume namen skupne rabe podatkov v oblaku in ga uporablja.
8. Namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij
- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik na napravah, ki jih uporablja v zasebnem življenju, zna namestiti, posodobiti in odstraniti splošno dostopne aplikacije.

- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik na napravah, ki jih uporablja v zasebnem življenju, zna namestiti, odstraniti in posodobiti različne aplikacije.

9. Reševanje problemov

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik prepozna tehnične težave in poišče pomoč.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna opredeliti tehnične probleme in jih ustrezno rešiti.

10. Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah

- Na minimalni ravni to pomeni, da se posameznik zna povezati s spletom in pozna nekaj različnih iskalnikov, ki jih ustrezno uporablja na različnih napravah. V iskalnik vpiše temo, ki ga zanima, primerja zadetke in odpre najprimernejšo stran.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik na omizju zna narediti bližnjico do najpogostejših spletnih iskalnikov in enega določi za privzetega. Najpogosteje iskane strani nastavi med »zaznamke« oziroma »priljubljeno« in upravlja zgodovino iskanja oziroma po potrebi vključi zasebno iskanje. Ugotovi, ali je naprava povezana v omrežje kabelsko ali brezžično, in pozna postopek za vključitev in izključitev povezave.

11. Preverjanje verodostojnosti informacij

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik informacije preveri z uporabo dodatnih virov na spletu.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna poiskati podatke za stik na neki spletni strani in preveri verodostojnost pravne osebe, ki upravlja spletno stran/aplikacijo.

12. Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik v vsakdanjem življenju vsakodnevno komunicira z uporabo računalnika, tablice in pametnega telefona. Pozna možnosti družbenih omrežij kot možnost komunikacije, izmenjave informacij ter predstavljanja.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna uporabljati različna orodja za spletno komuniciranje na različnih napravah.

13. Uporaba elektronske pošte

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik komunicira (sestavi, odgovori in pošlje) po e-pošti in pri tem dodaja ali izbriše naslovnike ter vstavlja priloge.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik poleg uporabe elektronske pošte upravlja tudi nastavitve, sinhronizacijo, zna uporabiti pomočnika ob odsotnosti oziroma e-poštni račun tudi ustvari.

14. Poznavanje net etike

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna osnove spletnega bontona.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik v spletnih okoljih komunicira v skladu z net etiko in spletnim bontonom.

15. Ustvarjanje besedil

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik v urejevalniku besedil zna ustvariti dokument, napisati besedilo, ga osnovno oblikovati in shraniti.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna uporabljati napredne funkcije pri posameznem izbranem računalniškem programu (sklici, kazalo, preverjanje slovnice, sledi spremembam, opombe, preglednice ipd.)

16. Ustvarjanje preglednic

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna ustvariti dokument in uporabljati osnovne funkcije urejevalnika preglednic (vstavi besedilo in podatke v preglednico, jih ureja, vstavi ali izbriše vrstice in stolpce ipd.).
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik z urejevalnikom preglednic zna ustvariti zahtevnejše preglednice z izračuni in pri tem uporablja napredne funkcije pri posameznem izbranem računalniškem programu (formule, oblikovanje preglednic ipd.).

17. Ustvarjanje predstavitev

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna ustvariti dokument in uporabljati osnovne funkcije programa za pripravo predstavitev.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik zna pripraviti napredno predstavitev v programu za ustvarjanje predstavitev.

18. Ustvarjanje multimedijskih vsebin

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna posneti fotografijo oziroma ustvariti video/avdio posnetek.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna napredno uporabo fotografije (programi za obdelovanje fotografij) in videa (snemanje in montaža).

19. Spletno ustvarjanje

- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna osnovna orodja za ustvarjanje spletnih vsebin in jih uporablja.

20. Varovanje naprav

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik zna zaščititi svoje naprave in razume tveganje in grožnje v digitalnem okolju.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna orodja in programe za varovanje osebnih podatkov in zasebnosti za različne digitalne naprave. Pozna tveganje dostopanja drugih do njegovih digitalnih naprav (sledenje GPS, Wi-Fi, Bluetooth).

21. Poznavanje varnosti na spletu

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna načine za varovanje osebnih podatkov in zasebnosti ter zna prepoznati znake, ki kažejo na spletno prevaro.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik razume varno uporabo osebnih podatkov in povezano tveganje pri uporabi in pošiljanju. Odgovorno uporablja spletna družbena omrežja in pozna načine varovanja osebnih podatkov na teh omrežjih.

22. Varnostno kopiranje podatkov

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna orodja in programe za varnostno kopiranje podatkov in ve, kako jih povezati z osnovno digitalno napravo, iz katere oziroma v katero želi prenesti podatke.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik za varnostno kopiranje podatkov uporablja tudi oblačne storitve. Odpravlja napake pri prenosu in formatira naprave za shranjevanje podatkov.

23. Varovanje okolja

- Na minimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna pomen in možnosti za ločevanje digitalnih naprav kot odpadkov in njihov vpliv na okolje.
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik upravlja digitalne naprave v skladu z načeli varovanja okolja, na primer varčevanje z energijo, poraba podatkov, način letenja.

24. Poznavanje razvoja umetne inteligence

- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik razume pojem umetne inteligence in jo prepozna v svojem okolju.
25. Poznavanje navidezne/nadgrajene resničnosti
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna pojem navidezne oziroma nadgrajene resničnosti in možnosti njene uporabe.
26. Uporaba digitalne tehnologije v izobraževanju
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna možnosti uporabe digitalne tehnologije in jo uporablja v izobraževalnem procesu.
27. Poznavanje domačih in industrijskih robotov
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik pozna prednosti in vlogo domačih in industrijskih robotov.
28. Poznavanje pojma »internet stvari¹«
- Na optimalni ravni to pomeni, da posameznik razume pojem »internet stvari« in sledi razvojnim težnjam na tem področju.

Ko govorimo o digitalni pismenosti, moramo omeniti informacijsko pismenost. Bibliotekarski terminološki slovar (Kanič idr., 2009, str. 116) informacijsko pismenost definira kot »usposobljenost za obvladovanje, iskanje, vrednotenje, interpretacijo in uporabo informacij.« V članku Information Literacy and Digital Literacy: Competing or Complementary? (Cordell, 2013) avtorica poda mnenje, da je tudi za knjižničarje točna meja med digitalno in informacijsko pismenostjo še nejasna, obstaja pa zavedanje, da sta to dve različni, a med seboj tesno povezani kompetenci. V knjižnici njuno medsebojno delovanje lahko na primer vidimo pri iskanju člankov v podatkovni zbirki: informacijsko pismen posameznik uspešno izbere ustrezno zbirko podatkov, postavi ustrezno iskalno zahtevo, rezultate ovrednoti in jih učinkovito in etično uporabi; digitalno pismen posameznik na spletni strani knjižnice uspešno poišče baze podatkov, ki so mu na voljo in najde iskalno stran (in stran z naprednim iskanjem) v bazi podatkov², zna shraniti ali izvoziti citate in polno besedilo³. Ko govorimo o informacijski

¹ »Internet stvari je razširitev internetnega povezovanja z napravami in med napravami. Z elektrono, internetno povezavo ter senzorji in drugo strojno opremo lahko te naprave med seboj komunicirajo in si izmenjujejo podatke. Te naprave lahko na daljavo tudi opazujemo in upravljamo.« (Ministrstvo za digitalno preobrazbo, 2023, str. II)

² Posameznik pozna spletne strani, na katerih ima dostop do željenih informacij in te strani zna uporabljati, s čimer doseže minimalno raven doseganja temeljne zmožnosti digitalne pismenosti po splošnem opisniku »iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah« (Javrh idr., 2018).

³ Posameznik zna poiskati in shraniti digitalne informacije, s čimer doseže minimalno raven doseganja temeljne zmožnosti digitalne pismenosti po splošnem opisniku »poznavanje digitalnega okolja« (Javrh idr., 2018).

in digitalni pismenosti, govorimo torej o dveh kompetencah s skupnimi področji skrbi in prizadevanj, ki se med seboj dopolnjujeta, ne tekmujeta.

3 SPODBUJANJE DIGITALNE PISMENOSTI V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH

Kot izpostavi članek *Digital Literacy Takes Center Stage* (Clark in Visser, 2011), sta bila razvoj in promocija pismenosti od nekdaj v srcu poslanstva vsake knjižnice. Dramatične spremembe v načinu širjenja informacij in komunikacije zahtevajo razširjeno vizijo pismenosti, ki bi vsem ljudem (ne glede na starost, materni jezik ali dohodek) omogočila polno sodelovanje v današnjem digitalnem svetu. V luči vse večjega in vse hitrejšega porasta digitalnih informacij, bi morale knjižnice, katerih poslanstvo je, med drugim, zagotavljanje dostopa do informacij v vseh formatih (tiskani, digitalni, multimedijski), ponovno ovrednotiti in razširiti svojo vlogo. Ameriško združenje knjižničarjev poudarja, da morajo biti knjižnice del razvijajočega se nacionalnega dialoga o tem, kako združiti dostop do tehnoloških virov s spretnostmi pismenosti enaindvajsetega stoletja, ki so potrebne za uspešno življenje v digitalnem svetu.

Clark in Visser (2011) izpostavita tudi dejstvo, da je, zaradi potreb njihovih uporabnikov, za mnoge splošne knjižnice poučevanje osnovnih računalniških veščin postalo ena od njihovih temeljnih nalog. Ker so tečaji računalniških spretnosti zdaj redni del knjižnične pokrajine, avtorici zaključita, da je čas, da splošne knjižnice dvignejo standarde in razširijo ponudbo digitalnega opismenjevanja uporabnikov. Poleg podpore razvoja osnovnih veščin digitalne pismenosti, ki se odzivajo na specifično potrebo, bi morale biti splošne knjižnice vključene tudi v učenje naslednje stopnje digitalne pismenosti: ne samo uporabe in ovrednotenja digitalnih orodij, ampak tudi uporabe teh orodij za ustvarjanje novih relevantnih vsebin. Če splošne knjižnice želijo (p)ostati aktivne udeleženske na tem področju, morajo biti pripravljene sprejeti hitro spreminjajoče se digitalno okolje. Ameriško združenje knjižničarjev je mnenja, da je digitalno opismenjevanje zakoreninjeno v knjižničnih načelih zagotavljanja enakega dostopa do informacij. Ob vedno hitrejši digitalizaciji družbe obstaja vedno več informacij, ki niso na voljo v tiskani obliki ali dostopne brez spletne povezave, kar pomeni, da individualni in družbeni stroški digitalne izključenosti vedno bolj naraščajo. Knjižnice vseh vrst se morajo pozicionirati kot strokovnjaki za digitalno pismenost, podpirati usposobljenost osebja, da ohranijo raven strokovnega znanja, ki se zahteva v digitalnem okolju, in raziskati priložnosti za razširitev projektov in pobud digitalne pismenosti.

Mednarodna zveza bibliotekarskih društev in ustanov je mnenja, da bodo mnogi posamezniki sami našli načine za razvoj digitalne pismenosti, drugi pa potrebujejo podporo institucij, kot so knjižnice. Knjižnice bi tako morale digitalno opismenjevanje obravnavati kot eno od svojih temeljnih nalog in izvedbo digitalnega opismenjevanja uporabnikov ustrezno načrtovati ter ji določiti ustrezen delež proračuna in osebja (IFLA statement on digital literacy, 2017, str. 3).

Kljub tem priporočilom je raziskava, izvedena v latvijskih splošnih knjižnicah med leti 2015 in 2017, pokazala, da knjižničarji nimajo jasnega razumevanja svoje vloge, pravic in odgovornosti kot posredniki digitalne pismenosti pri svojih uporabnikih. Pomanjkanje razumevanja in časa ter nezadostna tehnološka pripravljenost pri knjižničarjih povzročajo občutek brezupnosti, ki jim preprečuje, da bi se polno posvetili svoji vlogi kot posredniki digitalne pismenosti. Rezultati raziskave izpostavijo pomembno vlogo strokovnih izpopolnjevanj, ki knjižničarje ozaveščajo o njihovi vlogi pri digitalnem opismenjevanju svojih uporabnikov in povečujejo njihovo pripravljenost za to vlogo (Spurava idr., 2022).

V Sloveniji je informacijsko opismenjevanje ena od temeljnih knjižničnih dejavnosti (ZKnj-1, 2001). Vsaka splošna knjižnica v Sloveniji naj bi tako informacijsko opismenjevala svoje uporabnike. Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027 (Strategija razvoja ..., 2022) knjižnice usmerja k proaktivnemu delovanju in hitremu prilagajanju spreminjajočim se potrebam posameznika in stanja družbe. Kljub temu cilju, in vedno večji pomembnosti digitalne pismenosti za vsakdanje življenje, digitalno pismenost strateški dokument splošnih knjižnic omeni samo mimogrede, v oklepaju, kot enega od ukrepov za doseganje strateškega cilja »Razvoj splošnih knjižnic na področju zagotavljanja in spodbujanja dostopa do zanesljivih informacij ter njihove izobraževalne vloge za dvig informacijske pismenosti«, kjer je eden od predlaganih ukrepov »Krepitev izobraževalne vloge splošnih knjižnic za dvig informacijske pismenosti (z elementi medijske, digitalne in meta pismenosti)« (Strategija razvoja ..., 2022, str. 40). Digitalna pismenost ni nikjer v dokumentu omenjena kot samostojna kompetenca, ki bi jo knjižnice morale spodbujati pri svojih uporabnikih.

4 RAZISKAVA

4.1 RAZISKOVALNA METODA

V juliju 2023 smo s spletnih strani vseh slovenskih splošnih knjižnic zbrali podatke o aktivnih programih informacijskega oziroma digitalnega opismenjevanja uporabnikov, ki jih izvajajo knjižnice⁴. Pregled spletnih strani smo ponovili v septembru 2023. Zanimali so nas vsi programi, tečajji in storitve s področja digitalnega opismenjevanja, ki jih knjižnice samostojno ali v okviru informacijskega opismenjevanja izvajajo (oziroma jih bodo izvajale) v tekočem letu in naprej. Enkratna predavanja v analizo niso vključena.

Podatki so bili zbrani z iskanjem preko integriranih iskalnikov na spletnih straneh knjižnic, ki to omogočajo, in preko iskalnika Google. Uporabljeni so bili naslednji iskalni izrazi: »digitalna« in »digitalno«, »informacijska« in »informacijsko«, »pismenost«, »opismenjevanje«, »tečaj« in »računal*«. Poleg tega smo ročno odprli vse povezave na vsaki spletni strani in pregledali vsebino, da smo našli tudi rezultate, ki so jih iskalni pojmi zgrešili. Zaradi nezadovoljivih rezultatov smo, kjer je bilo to potrebno in mogoče, pregledali tudi dokument Program dela⁵ za dotično knjižnico, če je bil le-ta objavljen na spletni strani.

Iz priročnika Digitalna pismenost: opisniki temeljne zmožnosti (Javrh idr., 2018) smo pridobili seznam splošnih opisnikov digitalne pismenosti. Seznam tečajev, delavnic, predavanj itd., ki smo jih pridobili s spletnih strani splošnih knjižnic, smo analizirali z uporabo splošnih opisnikov digitalne pismenosti, tako da smo za vsak tečaj, delavnico, predavanje itd. preverili, če pri udeležencih spodbujajo katerega od teh elementov digitalne pismenosti. S tem smo pridobili informacije, ali gre v dotičnem primeru za program, ki pri uporabnikih knjižnice spodbuja digitalno pismenost (in ne oziroma poleg informacijske pismenosti). Na ta način smo dobili rezultate o digitalnem opismenjevanju uporabnikov v slovenskih splošnih knjižnicah.

⁴ Ena od naših hipotez je, da digitalno opismenjevanje v slovenskih splošnih knjižnicah poteka izključno v okviru informacijskega opismenjevanja, zato smo pregledovali tako programe informacijskega opismenjevanja, kot programe digitalnega opismenjevanja.

⁵ Zavedamo se, da program dela lahko ostane neuresničen. Ker so nas zanimali programi digitalnega opismenjevanja, ki se (oziroma, ki naj bi se) v splošnih knjižnicah izvajali v tekočem letu, smo za pregled vseeno izbrali dokument Program dela in ne Letno poročilo, ki govori o preteklem letu.

4.2 RAZISKOVALNI VZOREC

Slovenija ima osemindeset splošnih knjižnic na desetih knjižničnih območjih:

1. Pomursko področje: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona, Knjižnica – Kulturni center Lendava (Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ), Splošna knjižnica Ljutomer.
2. Spodnjepodravsko območje: Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož.
3. Štajersko območje: Mariborska knjižnica, Knjižnica Lenart, Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica.
4. Dolenjsko območje: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Brežice, Knjižnica Črnomelj, Knjižnica Kočevje, Valvasorjeva knjižnica Krško, Ljudska knjižnica Metlika, Knjižnica Miklova hiša Ribnica, Knjižnica Sevnica, Knjižnica Pavla Golie Trebnje.
5. Celjsko območje: Osrednja knjižnica Celje, Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, Knjižnica Laško, Osrednja knjižnica Mozirje, Knjižnica Rogaška Slatina, Splošna knjižnica Slovenske Konjice, Knjižnica Šentjur, Knjižnica Šmarje pri Jelšah, Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje, Knjižnica Velenje, Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi, Medobčinska splošna knjižnica Žalec.
6. Koroško območje: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Knjižnica Dravograd, Knjižnica Radlje ob Dravi, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec.
7. Osrednjeslovensko območje: Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica, Knjižnica Domžale, Mestna knjižnica Grosuplje, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, Knjižnica Litija, Knjižnica Logatec, Knjižnica Medvode, Cankarjeva knjižnica Vrhnika.
8. Obalno-kraško območje: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria), Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica, Mestna knjižnica Izola (Biblioteca civica di Isola), Mestna knjižnica Piran (Biblioteca civica Pirano), Kosovelova knjižnica Sežana, Knjižnica Bena Zupančiča Postojna.
9. Goriško območje: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Lavričeva knjižnica Ajdovščina, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin.

10. Gorenjsko območje: Mestna knjižnica Kranj, Občinska knjižnica Jesenice, Knjižnica Antona Tomaža Linhartarja Radovljica, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič.

Naš vzorec zajema celotno populacijo slovenskih splošnih knjižnic.

4.3 REZULTATI RAZISKAVE

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Pri pregledu spletne strani Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, je omenjeno, da si bo knjižnica skozi celotno leto prizadevala za sprotno izobraževanje odraslih za delo s sistemom COBISS/OPAC⁶ (Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, 2023, str. 21).

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona

Pri pregledu spletne strani Javnega zavoda Knjižnica Gornja Radgona je bil za potrebe raziskave relevanten zadetek cenik izobraževanj za šolsko leto 2023/2024 (Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona, b. d.). V okviru knjižnice so s področja digitalnega opismenjevanja na voljo tečaji internet in socialna omrežja, predstavitev s pomočjo Power Pointa, Excel (začetni in nadaljevalni tečaj) in osnovni tečaj računalništva (Windows, Word, Internet, e-pošta). Na ceniku sta cena in število ur izvajanja, ostalih podrobnosti ni.

Knjižnica – Kulturni center Lendava (Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ)

Pri pregledu spletne strani Knjižnica – Kulturni center Lendava ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, so zapisani letni cilji za iskanje informacij v madžarskem jeziku. Vključujejo predstavitev iskanja knjižničnega gradiva v sistemu COBISS/OPAC, predstavitev iskanja informacij na internetu z uporabo različnih iskalnikov, promocijo knjižnične spletne strani in

⁶ Kooperativni online bibliografski sistem in servisi.

drugih spletnih servisov (na primer kako podaljšati gradivo v sistemu COBISS+⁷, pregled rubrik domače spletne strani), promocijo posebnih tematskih vsebin na novi spletni strani knjižnice (digitalne knjige, digitalna periodika, digitalne razglednice), predstavitev aplikacije mCOBISS⁸, predstavitev uporabe in delovanja elektronske pošte, predstavitev elektronskih virov, dostopnih preko interneta, predstavitev delovanja urejevalnikov besedil in uporabe elektronskih knjig (Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendavi Könyvtár és Kulturális Központ, 2023, str. 20).

Splošna knjižnica Ljutomer

Pri pregledu spletne strani Splošne knjižnice Ljutomer ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Zadnji na spletni strani objavljen program dela je za leto 2021, kjer niti digitalno niti informacijsko opismenjevanje nista omenjena (Splošna knjižnica Ljutomer, 2021).

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Ivana Potrča Ptuj ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, je informacija: »Za zaključene in vnaprej naročene skupine uporabnikov izvajamo program informacijskega opismenjevanja, ki zajema primere iskanja knjižničnega gradiva v katalogu COBISS+, uporabo Moje knjižnice, predstavitev mCOBISS-a ter pogoje in načine dostopa do elektronskih baz podatkov in izposoje elektronskih knjig.« (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, 2022, str. 53)

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, so od naštetih dogodkov in delavnic na digitalno opismenjevanje vezane predstavitve

⁷ Virtualna knjižnica Slovenije. Je nadgradnja javno dostopnega knjižničnega kataloga prej imenovanega COBISS/OPAC.

⁸ Virtualna knjižnica Slovenije na mobilnih napravah.

uporabe sistema COBISS+ in pomoč pri uporabi Biblosa, Audibooka, in portala PressReader (delavnice za mladino in odrasle, promocija portala) (Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož, 2022, str. 21).

Mariborska knjižnica

Pri pregledu spletne strani Mariborske knjižnice je bil za potrebe raziskave relevanten zadetek program Informacijsko opismenjevanje, s katerim knjižnica uporabnikom nudi učenje samostojne uporabe online kataloga knjižničnega gradiva COBISS/OPAC in iskanja informacij o določeni temi v različnih virih (internet, elektronski viri, knjižnično gradivo). Uporabnikom so predstavljeni elektronski viri, dostopni v enotah Knjižnice Maribor, in elektronski servisi, ki so uporabnikom v pomoč pri zbiranju raznih virov informacij. Izobraževanje (organizirano ali po predhodni najavi) je lahko individualno, v dvojicah ali manjših skupinah, izvaja pa se za vse starostne skupine (Mariborska knjižnica, b. d.). Program ima ločeno, jasno označeno podstran na spletni strani knjižnice.

Knjižnica Lenart

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Lenart ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, je informacijsko opismenjevanje omenjeno med nalogami splošnih knjižnic (Knjižnica Lenart, b. d., str. 6), ni pa predstavljen noben program digitalnega opismenjevanja.

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Pregled spletne strani Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je pokazal, da je knjižnica vključena v Omrežje e-seniorji 55+, ki spodbuja uporabo interneta za podporo aktivnostim oseb, ki so starejše kot 55 let. Omrežje je namenjeno medsebojni povezavi med posamezniki ter izmenjavi znanja in izkušenj. Knjižnica sama izvaja izobraževanje COBISS+ in mCOBISS, kjer se uporabniki naučijo iskanja in rezerviranja gradiva ter podaljševanja roka izposoje in pregleda zgodovine izposojenega gradiva, seznanijo pa se tudi z ostalimi spletnimi storitvami, ki jih ponuja knjižnica (Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, b. d. b). Na ceniku knjižnice (Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, b. d. a) je med brezplačnimi

storitvami knjižnice omenjeno informacijsko opismenjevanje, brez kakršnihkoli dodatnih informacij.

Knjižnica Mirana Jarca Novo Mesto

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Mirana Jarca Novo Mesto je bil za potrebe raziskave relevanten zadetek »SOS točka: Skupaj Osvojimo Splet, Točka za pomoč in svetovanje pri uporabi spleta« (Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, b. d.). V sklopu tega programa je ponujena pomoč pri namestitvi in uporabi e-knjižnice (uporaba virtualne knjižnice; spletni knjižnični katalog COBISS za iskanje gradiva, zvočne knjige Audibook, e-knjige Biblos), e-virov (na primer Baza slovenskih filmov, PressReader, Tax-Fin-Lex, Obrazi slovenskih pokrajin), pametne mestne kartice Sitium, e-pošte, portalov eZdravje, eUprava, eDavki. Termini so na voljo po predhodnem naročilu. Poleg tega knjižnica ponuja tudi skupinske delavnice Digitalni torki o uporabi spletne tehnologije na izbrano temo (na primer uporaba navigacije), ki jo lahko predlagajo tudi uporabniki.

Knjižnica Brežice

Pregled spletne strani Knjižnice Brežice je za potrebe raziskave prinesel en delno relevanten zadetek, in sicer podstran Informacijsko opismenjevanje (Knjižnica Brežice, b. d.). Na podstrani je obvestilo knjižnice, da poleg bralnega opismenjevanja sistematično izvajajo tudi informacijsko opismenjevanje. Podrobnejših informacij o poteku informacijskega opismenjevanja s strani knjižnice ni.

Knjižnica Črnomelj

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Črnomelj je bil za potrebe raziskave relevanten zadetek program računalniškega opismenjevanja (Knjižnica Črnomelj, b. d.). Knjižnica organizira različne brezplačne tečaje, ki zahtevajo osnovno znanje pri uporabi računalnika. Več informacij o tečajih je dostopnih osebno ali preko telefona, ne na spletni strani. Program ima ločeno, jasno označeno podstran na spletni strani knjižnice.

Knjižnica Kočevje

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Kočevje ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Valvasorjeva knjižnica Krško

Pri pregledu spletne strani Valvasorjeve knjižnice Krško je bil za potrebe raziskave relevanten zadetek program individualnih učnih ur, ki jih knjižnica izvaja vsak teden (Valvasorjeva knjižnica Krško, b. d. a). Program je sestavljen iz petih izobraževalnih sklopov (Odkrivanje skrivnosti računalnika, Pisanje in urejanje besedila v Word-u, Excel-u ali PowerPoint-u, Računalnik – moje okno v svet interneta, Varna in učinkovita uporaba pametnih telefonov in Samostojno iskanje gradiva v COBISS+ in mCOBISS). Potrebna je predhodna rezervacija termina. Poleg tega knjižnica nudi računalniško opismenjevanje tudi pri organiziranem delu z uporabniki s posebnimi potrebami (Valvasorjeva knjižnica Krško, b. d. b). Informacij o poteku digitalnega opismenjevanja znotraj tega programa na spletni strani ni.

Ljudska knjižnica Metlika

Pri pregledu spletne strani Ljudska knjižnica Metlika ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Zadnji na spletni strani objavljen program dela je za leto 2021; v povezavi s knjižnično-informacijskim opismenjevanjem je, brez podrobnejših informacij, omenjen projekt Rastem s knjigo (Ljudska knjižnica Metlika, 2021, str. 5).

Knjižnica Miklova Hiša Ribnica

Pregled spletne strani Knjižnice Miklova hiša Ribnica je kot relevantni zadetek prinesel zbirko objav o dogodkih in tečajih na temo digitalnega opismenjevanja. Skupaj gre za štiri objave, zadnja, za brezplačno svetovanje in izposajo aplikacije KOBİ, je iz aprila 2022 (Knjižnica Miklova hiša Ribnica, b. d.). Poleg tega je knjižnica v letu 2021 po predhodnem naročilu ponujala individualna izobraževanja s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij (Knjižnica Miklova hiša Ribnica, 2021). Na spletni strani ni podatkov, da bi se program še izvajal v letu 2023.

Knjižnica Sevnica

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Sevnica ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani ni objavljenega programa dela.

Knjižnica Pavla Golie Trebnje

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Pavla Golie Trebnje ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Zadnji na spletni strani objavljen program dela je za leto 2021. Program informacijsko opismenjevanje, ki naj bi ga izvajal celoten strokovni kader, obsega uporabo spleta in baz podatkov (Tax-Fin-Lex, EBSCOhost in druge baze, do katerih imajo dostop vsi člani knjižnice), uporabo vzajemnega kataloga COBISS/OPAC za učence 7. razreda v vseh štirih občinah v projektu Rastem s knjigo, neposredno individualno pomoč pri iskanju odgovorov na različna vprašanja ob iskanju v bazah podatkov, uporabo tehničnih pripomočkov, ki so v javni uporabi v prostorih knjižnice (na primer 3D-tiskalnik), uporabo bralnikov in dodatna izobraževanja – individualni tečaji in tečaji za posebne skupine uporabnikov (učitelji, učenci, univerza za tretje življenjsko obdobje) (Knjižnica Pavla Golie Trebnje, 2021, str. 18). Na spletni strani ni podatkov, kaj od tega, če kaj, knjižnica ponuja v letu 2023.

Osrednja knjižnica Celje

Pregled spletne strani Osrednje knjižnice Celje nam je kot relevantni zadetek prinesel izobraževalni program Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki v okviru knjižnice deluje kot oblika neformalnega izobraževanja starejših. V študijskem letu 2023/2024 so uporabnikom na voljo začetni in nadaljevalni tečaj uporabe pametnih telefonov, začetni tečaj računalništva, tečaj uporabe telefona v souporabi z računalnikom, tečaj fotografije z uporabo pametnega telefona (Osrednja knjižnica Celje, Univerza za tretje življenjsko obdobje, b. d.). Vsi tečaji so podrobneje predstavljeni v objavljeni brošuri.

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

Pri pregledu spletne strani Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, so omenjeni tečajji informacijskega opismenjevanja otrok, mladine in odraslih brez podrobnejših informacij (Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, 2023, str. 13).

Knjižnica Laško

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Laško smo izvedeli, da knjižnica izvaja digitalno opismenjevanje pri vsakdanjem delu z opozarjanjem zainteresiranih uporabnikov o tehnoloških novostih, povezanih s samostojno uporabo knjižnice (uporaba servisa Moja knjižnica, aplikacije mCOBISS, seznanjanje z iskanjem gradiva po novem knjižnično informacijskem katalogu COBISS+, predstavitev in uporabnost portala Biblos ter e-podatkovnih zbirk). Poleg tega knjižnica (tudi v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje) glede na potrebe in želje uporabnikov izvaja tudi izobraževanja večjih skupin, in sicer računalniške tečaje, tečaje uporabe pametnih telefonov in podobno (Knjižnica Laško, b. d. a). Podrobnejših informacij o tečajih ni. Na podstrani Kako se včlanim v UTŽO pri Knjižnici Laško je (brez dodatnih informacij, razen imena mentorice) omenjen računalniški krožek, ki se je v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško izvajal v študijskem letu 2022/2023 (Knjižnica Laško, b. d. b). Na podstrani o računalniškem krožku, ki ga izvaja knjižnica, so informacije o obdobju za prijavo na tečaj in datum prvega srečanja (Knjižnica Laško, b. d. c). Informacij o vsebini in poteku tečaja na spletni strani ni.

Osrednja knjižnica Mozirje

Pregled spletne strani Osrednje knjižnice Mozirje nam je kot relevantni zadetek prinesel storitev Mobilna učilnica. Preko mobilne učilnice za samostojno učenje knjižnica občanom Zgornje Savinjske doline predstavi in ponudi možnost brezplačnega samostojnega učenja na knjižničnih računalnikih z vso potrebno opremo. Eden od brezplačnih programov na voljo v mobilni učilnici je namenjen učenju računalništva in pomoči pri uporabi računalnika. Za svetovanje in pomoč pri uporabi učne tehnologije je vedno na voljo mentorica (Osrednja knjižnica Mozirje, b. d.). Na spletni strani ni razvidno, ali je mobilna učilnica uporabnikom še vedno na voljo. V

programu dela za leto 2023, objavljenem na spletni strani, je omenjen načrt za nakup tabličnega računalnika, s katerim bo knjižnica uporabnikom lahko nudila individualno pomoč pri uporabi e-storitev v knjižnici. Omenjeno je tudi, da bo knjižnica v letu 2023 vključevala osnove računalniškega opismenjevanja v redne dejavnosti, ki jih pripravlja za osnovnošolsko mladino (Osrednja knjižnica Mozirje, 2023, str. 8). Podrobnejših informacij tako v programu dela kot na spletni strani ni.

Knjižnica Rogaška Slatina

Pri pregledu spletne strani Knjižnica Rogaška Slatina ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela, objavljenem na spletni strani, je omenjeno, da bo knjižnica osnove računalniškega opismenjevanja vključevala v redne dejavnosti, ki jih pripravlja za osnovnošolsko in srednješolsko mladino; v redno bibliopedagoško dejavnost ob obisku osnovnošolcev v knjižnici bo vključeno samostojno iskanje gradiva po elektronskem katalogu in druge uporabe e-knjižnice; knjižnica bo ponujala izobraževanje za uporabo storitev mCOBISS in pomoč pri izposoji elektronskih knjig preko portala Biblos ter zvočnih knjig preko Audibooka; v sodelovanju s Šolskim centrom Rogaška Slatina bo knjižnica tudi letos izvajala izobraževanje za iskanje gradiva preko COBISS-a in elektronskih virov (Knjižnica Rogaška Slatina, 2023, str. 24–25).

Splošna knjižnica Slovenske Konjice

Pri pregledu spletne strani Splošne knjižnice Slovenske Konjice ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V letnem programu dela, objavljenem na spletni strani, je naslednja informacija: »V letu 2023 bomo pripravili vrsto informacijskih opismenjevanj, namenjenih skupinam osnovnošolcev in srednješolcev ter ostali zainteresirani javnosti, vodstva po knjižnici, predstavljali bomo načine iskanja gradiva in seznanjali uporabnike z našo spletno stranjo. Predstavljali bomo elektronske vire, do katerih lahko dostopajo v knjižnici ali na daljavo oziroma od doma.« (Splošna knjižnica Slovenske Konjice, 2023, str. 15) Podrobnejših informacij tako v programu dela kot na spletni strani ni.

Knjižnica Šentjur

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Šentjur ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V planu dela za leto 2023, objavljenem na spletni strani, digitalno opismenjevanje ni omenjeno (Knjižnica Šentjur, 2023).

Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Pregled spletne strani je pokazal, da pod okriljem Knjižnice Šmarje pri Jelšah deluje Univerza za tretje življenjsko obdobje. V dokumentu Osnovne informacije ob pričetku študijskega leta 2022/2023 (Knjižnica Šmarje pri Jelšah, 2022), objavljenem na spletni strani, je seznam ponujenih krožkov in delavnic. Za potrebe naše raziskave so relevantna računalniška izobraževanja, uporaba pametnih telefonov in »Znaš, nauči drugega: individualna pomoč pri uporabi pametnega telefona«. Podrobnejših informacij ni.

Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje

Pregled spletne strani Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje je kot relevantni zadetek prinesel tedenska tečaja prikaza uporabe knjižničnega e-kataloga COBISS/OPAC ter mobilne aplikacije mCOBISS (Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje, b. d. b). V PowerPoint predstavitvi, ki je objavljena na strani, je omenjena sezona 2014/2015 (Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje, b. d. a). Ni podatkov, ali je to trenutno aktiven program.

Knjižnica Velenje

Pregled spletne strani Knjižnice Velenje je pokazal, da je informacijsko in računalniško opismenjevanje ena od dejavnosti knjižnice (Knjižnica Velenje, b. d.). Podrobnejših informacij o poteku opismenjevanja na spletni strani ni. V programu dela za leto 2023, objavljenem na spletni strani, je omenjeno usposabljanje uporabnikov za uporabo mrežnih servisov in drugo računalniško informacijsko opismenjevanje. V ospredje je postavljano usposabljanje uporabnikov za uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije in aplikacij, ki jih ponuja knjižnica. V prejšnjih letih se je najbolje izkazal individualni pristop, kjer knjižničarji uporabniku pomagajo, da si uredi napravo za določen servis (na primer aplikacijo mCOBISS,

ali e-knjige Biblos), tako da knjižnica s tem pristopom nadaljuje tudi v tekočem letu (Knjižnica Velenje, 2022, str. 8).

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, je informacijsko opismenjevanje omenjeno med delom, ki ga opravljajo zaposleni v knjižnici (Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi, 2023, str. 10), ni pa predstavljen noben program digitalnega opismenjevanja.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec

Pri pregledu spletne strani Medobčinske splošne knjižnice Žalec ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani (Medobčinska splošna knjižnica Žalec, 2022), ni omenjen noben program digitalnega opismenjevanja.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne Na Koroškem

Pri pregledu spletne strani Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Program dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, omenjena uvajanje v e-knjižnico, ki poteka po dogovoru, in načrtno informacijsko in digitalno opismenjevanje, ki obsega uvajanje v COBISS+, uporabo mCOBISS in e-knjižnice (domače in tuje elektronske baze), uporabo portalov Dobreknjige, dLIB.si, Kamra in Biblos ter uvajanje in delo s servisi interneta (Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, b. d., str. 13). Podrobnejših informacij ni.

Knjižnica Dravograd

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Dravograd ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. V programu dela za leto 2023, ki je objavljen na spletni strani, je informacijsko opismenjevanje omenjeno med dejavnostmi, ki jih knjižnična zbirka Knjižnice

Dravograd omogoča in podpira (Knjižnica Dravograd, 2022, str. 6), ni pa predstavljen noben program digitalnega opismenjevanja. Omenjeno je, da zaposleni uporabnikom individualno pomagajo pri uporabi knjižnice in njenih katalogov, pri delu z računalnikom in uporabi interneta (Knjižnica Dravograd, 2022, str. 11).

Knjižnica Radlje ob Dravi

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Radlje ob Dravi ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Zadnji na spletni strani objavljen program dejavnosti je predlog programa za leto 2022, kjer je omenjena ena načrtovana delavnica digitalnega opismenjevanja v okviru projekta Čebela bere med (Knjižnica Radlje ob Dravi, 2021, str. 16). Podrobnejših informacij ni.

Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec

Pregled spletne strani Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec je pokazal, da je knjižnica vključena v Omrežje e-seniorji 55+. Člani omrežja pomagajo razviti zavest o potrebah in možnostih uporabe e-tehnologij pri ponujanju in uporabi storitev za seniorje. E-seniorjem v knjižnici pomagajo pri uporabi aplikacije za poslušanje zvočnih knjig Audibook, pri namestitvi in uporabi platforme Biblos za branje elektronskih knjig, pri uporabi storitve Moja knjižnica, kjer si lahko sami rezervirajo in podaljšajo gradivo, pri spoznavanju vzajemnega kataloga vseh slovenskih knjižnic in raziskovanju kataloga domače knjižnice (Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, b. d.). Podrobnejših informacij ni.

Mestna knjižnica Ljubljana

Pregled spletne strani Mestne knjižnice Ljubljana je pokazal, da knjižnica organizira izobraževanja za slovenske in tuje knjižničarje ter drugo strokovno javnost, med katerimi so tudi podrobno predstavljena izobraževanja s področja informacijske in digitalne pismenosti (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d. c). Uporabnikom so na voljo Borza dela, kjer se lahko vključijo v različna izobraževanja in delavnice, ki pomagajo pri vstopu na trg dela in skrbijo za vseživljenjsko izobraževanje (večjih podrobnosti o vsebini in izvedbi teh izobraževanj in delavnic ni) (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d. a) in Točke vseživljenjskega učenja, kjer

uporabniki samostojno ali ob pomoči mentorja pridobivajo nova znanja o uporabi elektronske pošte, pisanju in oblikovanju besedil, obdelavi slik, brskanju po spletu, objavi oglasa (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d. b).

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani ni objavljenega programa dela.

Knjižnica Domžale

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Domžale smo našli nekaj potencialno relevantnih tečajev in delavnic o varni rabi interneta. Otrokom je namenjena brezplačna delavnica o varni rabi pametnih telefonov ter varnem obnašanju na internetu, za najstnike so svetovalne delavnice na teme, kot so »seksting«, »bullying«, »trolling«, »cyberhate«, »flaming«, »chatting«, »selfiji« in zasvojenost (Knjižnica Domžale, b. d. f). Pripravljajo delavnice za starše, ki bi radi izvedeli, kaj njihov otrok dela na spletu, kje so meje, kako ohraniti nadzor in kako mu pomagati (Knjižnica Domžale, b. d. e). Knjižnica Domžale za svoje člane organizira tudi brezplačni računalniški tečaj za začetnike in brezplačni nadaljevalni računalniški tečaj, ki sta namenjen predvsem starejši generaciji (Knjižnica Domžale, b. d. d, b. d. b) in tedensko brezplačno izobraževanje za otroke in mladino z naslovom COBISS izobraževanje in predstavitev aplikacij (Knjižnica Domžale, b. d. a). Enkrat mesečno knjižnica ponuja tudi brezplačno pomoč pri osnovah uporabe računalnika, uporabe interneta ter elektronske pošte (Knjižnica Domžale, b. d. c). Na spletni strani niso navedeni datumi izvajanja delavnic in tečajev, tako da ne moremo z gotovostjo trditi, da gre za programe digitalnega opismenjevanja, ki se še vedno aktivno izvajajo.

Mestna Knjižnica Grosuplje

Pregled spletne strani Mestne knjižnice Grosuplje je pokazal, da so med bibliopedagoškimi dejavnostmi, ki jih izvaja knjižnica, tudi izobraževanje za uporabo COBISS-a in baz podatkov ter računalniške delavnice in predavanja (Mestna knjižnica Grosuplje, b. d. a). Podrobnejših

informacij ni. Na spletni strani je knjižnica objavila tudi dve delavnici za uporabo v razredu na tematiko, kako mladino ščititi pred pastmi spleta (Mestna knjižnica Grosuplje, b. d. b).

Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik

Pregled spletne strani Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik je pokazal, da knjižnica celo leto (razen v juliju in avgustu) izvaja tečaje računalništva v treh stopnjah: začetni računalniški tečaj (seznanitev z računalniško opremo, Word, iskanje v spletnem iskalniku, zaključek dela in ugašanje računalnika), nadaljevalni računalniški tečaj (uporaba elektronske pošte s pomočjo spletnega programa Gmail, Skype, Zoom) izpopolnjevalni računalniški tečaj (obnovitev in nadgraditev snovi I. in II. stopnje tečaja, Youtube, Google zemljevidi, varnost na internetu) in tečaj urejanja fotografij (Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, b. d.). Knjižnica ima na spletni strani tudi svoj blog, kjer med drugim objavljajo članke s področja informacijske in digitalne pismenosti⁹.

Knjižnica Litija

Pregled spletne strani Knjižnice Litija nam je pokazal, da je informacijsko opismenjevanje za mladino in odrasle ena od dejavnosti, ki jih izvaja knjižnica (Knjižnica Litija, b. d.). Podrobnejših informacij ni.

Knjižnica Logatec

Pregled spletne strani Knjižnice Logatec je pokazal, da je ena od bibliopedagoških dejavnosti, ki jih izvaja knjižnica, tudi predavanje na temo digitalne knjižnice, ki je namenjeno tako učencem zadnje triade osnovne šole kot učiteljem, udeležence pa pouči o uporabi COBISS-a, e-knjig, e-revij, elektronskih podatkovnih zbirk, Kamre, DLiba in tako dalje (Knjižnica Logatec, b. d.).

⁹ <https://www.kam.sik.si/Blog/PID/6040/evl/0/TagID/149/TagName/informacijska-pismenost>

Knjižnica Medvode

S pregledom spletne strani Knjižnice Medvode smo dobili podatek, da je informacijsko opismenjevanje ena od dejavnosti, ki jih izvaja knjižnica. V ta sklop sodijo delavnice, kot so predstavitev portala Biblos za izposajo elektronskih knjig in predstavitev vzajemnega kataloga COBISS+, ki jih med letom izvajajo bibliotekarji (Knjižnica Medvode, b. d.). Podrobnejših informacij ni.

Cankarjeva Knjižnica Vrhnika

Pregled spletne strani je pokazal, da pod okriljem Cankarjeve knjižnice Vrhnika deluje Univerza za tretje življenjsko obdobje. Od študijskih programov, ki jih izvaja v študijskem letu 2023/2024, sta za potrebe naše raziskave relevantna začetni in nadaljevalni tečaj računalništva (Cankarjeva knjižnica Vrhnika, b. d. b). Podrobnejših informacij o vsebini ni. V okviru projekta Centra vseživljenjskega učenja Ljubljanske urbane regije knjižnica ponuja tudi svetovalno središče, ki omogoča brezplačno in zaupno informiranje in svetovanje odraslim pri odločitvah za izobraževanje in učenje na različnih področjih (Cankarjeva knjižnica Vrhnika, b. d. a).

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria)

Pregled spletne strani Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper nam je dal več relevantnih zadetkov. Ena od storitev oddelka za mlade bralce je informacijsko opismenjevanje, s tem da je dokument Rastemo z e-viri nedostopen, tako da ne moremo reči, kaj točno to je in kako je knjižnica vključena v projekt (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria, b. d. c). Informacijsko opismenjevanje je omenjeno tudi kot ena od storitev za odrasle uporabnike, s tem da je v te namene na spletni strani le povezava do spletnih tečajev na portalu slovenskih splošnih knjižnic (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria, b. d. b). Za starejše uporabnike so na voljo individualni tečaji uporabe spletnega kataloga COBISS+ in elektronskih virov (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria, b. d. d). Knjižnica je za svoje uporabnike pripravila tudi dva spletna tečaja uporabe elektronskih virov, dostopnih v knjižnici. Tečaj Encyclopedia Britannica uporabnike uči, kako uporabljati spletno

verzijo enciklopedije, E-Cankar, kaj porečeš? pa uporabnike vodi skozi različne podatkovne e-vire in zbirke, ki vsebujejo informacije o pisatelju Ivanu Cankarju (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria, b. d. a).

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica

Pregled spletne strani Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica je pokazal, da v sklopu informacijskega opismenjevanja knjižnica ponuja učenje osnovnošolcev in srednješolcev za samostojno uporabo online kataloga knjižničnega gradiva COBISS/OPAC in kako poiskati knjigo na knjižni polici. Po dogovoru knjižnica pripravi tudi program informacijskega opismenjevanja za odrasle (Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica, b. d.).

Mestna knjižnica Izola (Biblioteca civica di Isola)

Pregled spletne strani Mestne knjižnice Izola nam je pokazal, da ima knjižnica za uporabnike na voljo učni center, opremljen s sodobno informacijsko-komunikacijsko in učno tehnologijo, kjer se lahko uporabniki samostojno (med drugim) učijo uporabe računalnika. Uporabnikom je na voljo svetovalec, ki jim pomaga pri začetnih težavah uporabe multimedijskega gradiva in jih usmerja pri učenju (Mestna knjižnica Izola – Biblioteca civica di Isola, b. d.). O kakršnihkoli organiziranih programih informacijskega in digitalnega opismenjevanja na spletni strani ni informacij.

Mestna knjižnica Piran (Biblioteca civica Pirano)

Mestna knjižnica Piran svojim uporabnikom s področja digitalnega opismenjevanja nudi individualno usposabljanje za samostojno uporabo e-vsebin (za odrasle uporabnike) (Mestna knjižnica Piran – Biblioteca civica Pirano, b. d. a) ter predstavitev knjižnice in e-virov, ki jih ponuja (za mlade uporabnike) (Mestna knjižnica Piran – Biblioteca civica Pirano, b. d. b). Podrobnejših informacij ni na voljo.

Kosovelova knjižnica Sežana

Pregled spletne strani Kosovelove knjižnice Sežana ni pokazal nobenih organiziranih programov digitalnega opismenjevanja. Med dogodki, povezanimi z vseživljenjskim učenjem odraslih in starejših odraslih, sta bila v letu 2023 izvedena tečaj Uporaba pametnega telefona za starejše osebe (Kosovelova knjižnica Sežana, b. d. b) in predavanje Medijska in digitalna pismenost za vse! (Kosovelova knjižnica Sežana, b. d. a).

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Bena Zupančiča Postojna ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Pregled spletne strani Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica nam je kot relevanten zadetek podal projekt Rastem z e-viri. Gre za projekt informacijskega opismenjevanja z delavnicami za učence zadnje triade osnovnih šol, dijake in pedagoške delavce. Udeleženci delavnic se seznanijo z e-viri, ki jih ponujajo slovenske splošne knjižnice, s problematiko poplave informacij in z načini iskanja relevantnih virov informacij (Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, b. d.).

Lavričeva knjižnica Ajdovščina

Pri pregledu spletne strani Lavričeve knjižnice Ajdovščina ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija

Pri pregledu spletne strani Mestne knjižnice in čitalnice Idrija ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Pregled spletne strani Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin je pokazal, da knjižnica zagotavlja individualno usposabljanje za iskanje gradiva po e-katalogu COBISS+ in uporabo e-storitev Moja knjižnica ter za uporabo aplikacije mCOBISS na pametnih telefonih, izposojajo e-knjig (Biblos), zvočnih knjig (Audibook) in iskanje v e-podatkovnih zbirkah, ki so dostopne članom knjižnice. Usposabljanja se izvajajo tudi za zaključene skupine in v sklopu projektov sodelovanja z osnovnimi in srednjimi šolami na zeleno tematiko po dogovoru. Poleg tega knjižnica ponuja tudi individualne delavnice Računalniška točka, kjer udeleženci pridobivajo računalniška znanja (tudi tukaj so teme po dogovoru) (Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, b. d.).

Mestna knjižnica Kranj

Pregled spletne strani Mestne knjižnice Kranj je pokazal, da ta vsako leto izvaja program formalnih izobraževanj digitalnega opismenjevanja. V sezoni 2023/2024 so uporabnikom na voljo brezplačni tečajji in delavnice (Mestna knjižnica Kranj, b. d. a):

- Računalnik za osebno rabo I – osnovni, Računalnik za osebno rabo II – nadaljevalni in Računalnik za osebno rabo III – izpopolnjevalni,
- Pametni telefoni – osnove uporabe,
- Družbena omrežja (Facebook, X (nekdanji Twitter), Instagram),
- E-storitve (eZdravje/zVem, eUprava, e-občina, e-knjižnica, eDavki ...),
- Word – delavnica,
- Excel – delavnica,
- PowerPoint – delavnica,
- Digitalna fotografija.

Na spletni strani so jasno zavedeni termini izvedbe tečajev in delavnic ter podroben opis vsebine, načina izvedbe in potrebnega predznanja (Mestna knjižnica Kranj, b. d. b). Program ima ločeno, jasno označeno podstran na spletni strani knjižnice.

Občinska knjižnica Jesenice

Pri pregledu spletne strani Občinske knjižnice Jesenice ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Knjižnica Antona Tomaža Linhartaradovljica

Pri pregledu spletne strani Knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica ni bilo najdenih aktivnih programov digitalnega opismenjevanja. Na spletni strani tudi ni objavljenega programa dela.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka

Pregled spletne strani Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka nam je pokazal, da knjižnica občasno prireja tečaje za računalniško opismenjevanje starejših, kjer udeleženci pridobijo osnovna znanja za uporabo računalniških programskih orodij. Prav tako je na voljo brezplačna delavnica Uporaba pametnega telefona, kjer se udeleženci seznanijo z najbolj koristnimi aplikacijami za uporabo v vsakdanjem življenju (Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, b. d.). Podrobnejših informacij o terminu delavnice in tečajev ni, tako da ne vemo, če se le-ti še vedno izvajajo.

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič

Pri pregledu spletne strani Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Tržič smo se seznanili s projektom Digitalno=realno=normalno, ki poteka v prostorih knjižnice in tržiških osnovnih šolah. Predstavijo se različna podjetja, ki razvijajo digitalno tehnologijo. Na razstavnem prostoru predstavijo svoje izdelke, ki jih obiskovalci lahko preizkusijo, s čimer so nova digitalna orodja predstavljena širši skupnosti uporabnikov v lokalnem okolju (Perko, b. d.). Poleg tega knjižnica v okviru projekta Digitalno=realno=normalno izvaja tudi izobraževalne delavnice uporabe pametnega telefona in računalnika (Ahčin, 2023).

4.4 ANALIZA REZULTATOV RAZISKAVE

Analiza rezultatov, pridobljenih s pregledom spletnih strani slovenskih splošnih knjižnic, je pokazala, da med splošnimi knjižnicami, ki imajo predstavljene programe informacijskega oziroma digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, nobena knjižnica ne izvaja izključno informacijskega opismenjevanja brez elementov digitalnega opismenjevanja. Čeprav splošne knjižnice skoraj izključno govorijo o informacijskem opismenjevanju svojih uporabnikov, gre v praksi pri programih opismenjevanja, ki jih izvajajo, za digitalno opismenjevanje oziroma za kombinacijo digitalnega in informacijskega opismenjevanja (Priloga 1). Glede na pridobljene podatke, lahko slovenske splošne knjižnice razvrstimo v šest skupin (Priloga 2).

V prvo skupino smo uvrstili knjižnice, ki niti na spletni strani niti v programu dela (če je ta objavljen) nimajo informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov.

V drugo skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje informacijskega opismenjevanja svojih uporabnikov, brez kakršnihkoli podrobnosti o tem, kako to opismenjevanje izgleda. V to skupino smo uvrstili tudi knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov iz prejšnjih let, ni pa podatkov, ali se ti programi še aktivno izvajajo.

V tretjo skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo enega ali več konkretnih primerov izvajanja digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, a le-ti niso podrobno predstavljeni (na spletni strani so tako na primer objavljena imena delavnic, ni pa predstavljena vsebina ali datumi izvedbe). V to skupino smo uvrstili tudi knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, vendar zaradi pomankanja datumov izvajanja ne moremo reči, ali so to programi, ki se aktivno izvajajo.

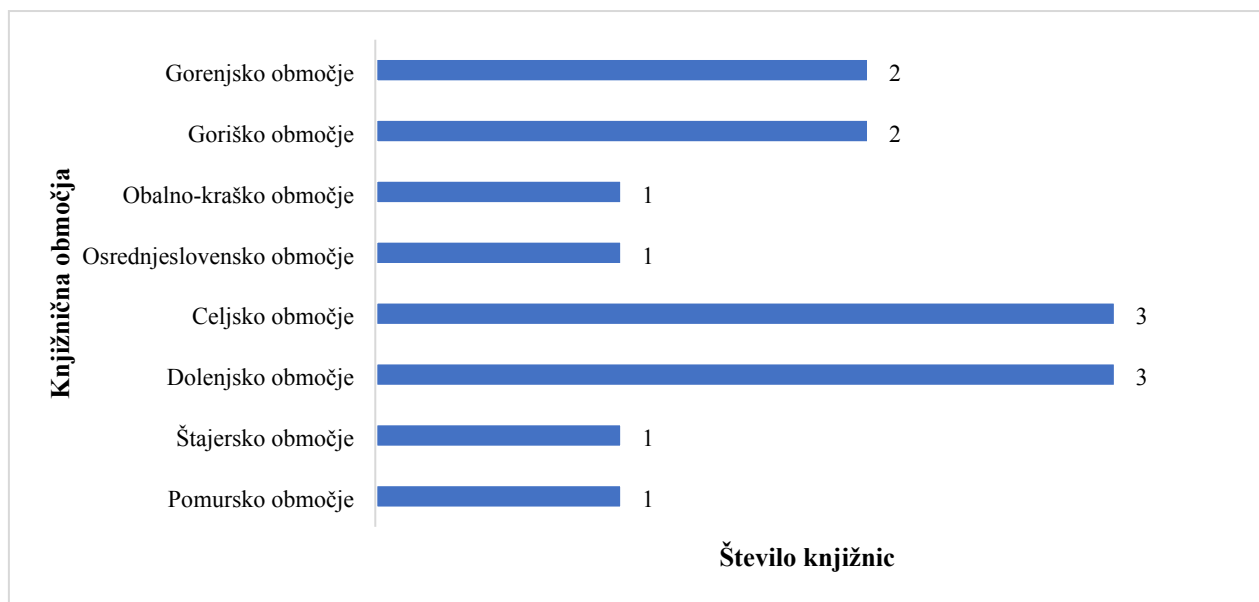
V četrto skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje digitalnega opismenjevanja izključno v kontekstu učenja uporabe informacijskih in digitalnih storitev, ki jih uporabnikom ponuja knjižnica (sistem COBISS/OPAC oziroma

COBISS+, aplikacija mCOBISS, elektronski viri oziroma podatkovne zbirke, ki so na voljo v knjižnici, portala Biblos in Audiobook).¹⁰

V peto skupino smo uvrstili knjižnice, ki imajo na spletni strani podrobno predstavljen program digitalnega opismenjevanja, z različnimi tečaji in delavnicami.

V šesto skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo, da svojim uporabnikom digitalno opismenjevanje nudijo samo v obliki nestrukturirane individualne pomoči, oziroma knjižnica ponuja možnost samostojnega učenja z uporabo knjižnične strojne in programske opreme.

Glede na rezultate raziskave lahko v prvo skupino (knjižnice, ki niti na spletni strani niti v programu dela nimajo informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov) uvrstimo štirinajst knjižnic, kar je 24 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

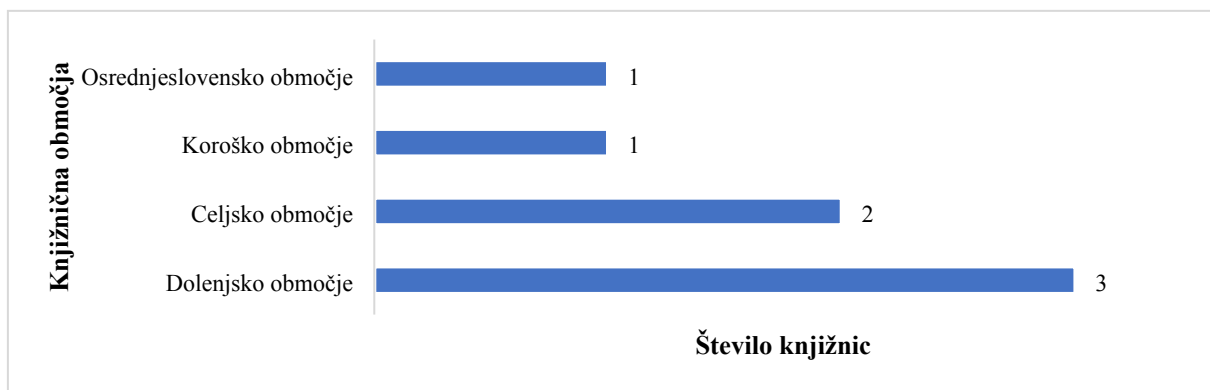

Slika 1: Knjižnice, ki ne podajajo informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov

Glede na rezultate raziskave lahko v drugo skupino (knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje informacijskega opismenjevanja svojih uporabnikov, ne pa

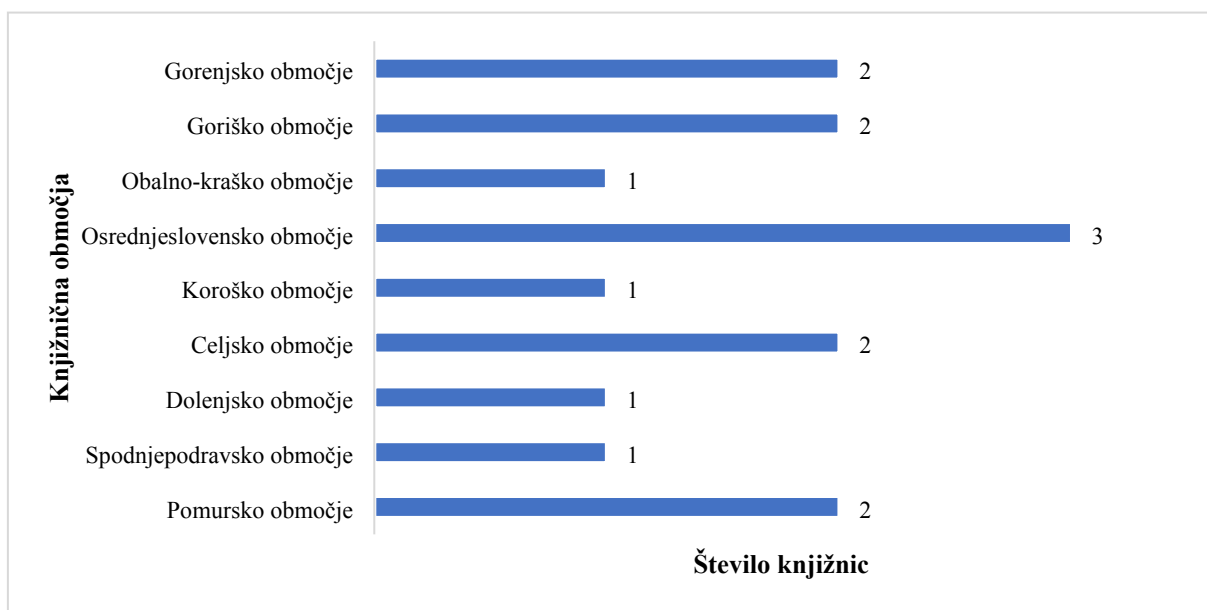
¹⁰ Priročnik Enostavna uporaba e-storitev: priročnik za digitalno opismenjevanje tako COBISS+ (in servis Moja knjižnica) kot podatkovne zbirke, do katerih knjižnice svojim uporabnikom omogočajo dostop, šteje kot e-storitve v knjižnicah (Horjak idr., 2022, str. 24–32). Učenje njihove uporabe tako poleg informacijske pismenosti spodbuja tudi doseganje minimalne in optimalne ravni splošnega opisnika digitalne pismenosti »uporaba e-storitev«.

kako to opismenjevanje poteka in knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov iz prejšnjih let, ni pa podatkov, ali se ti programi še aktivno izvajajo) uvrstimo sedem knjižnic, kar je 12 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

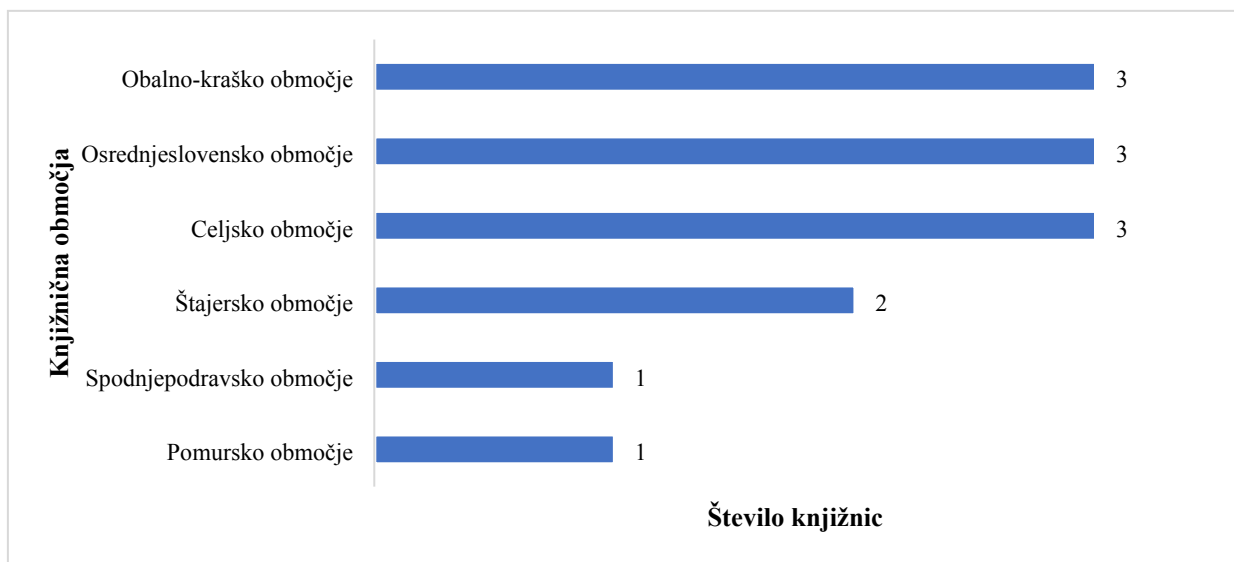
Slika 2: Knjižnice z omejenimi informacijami o aktivnem izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov

Glede na rezultate raziskave lahko v tretjo skupino (knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo enega ali več konkretnih primerov izvajanja digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, a le-ti niso podrobno predstavljeni, in knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, vendar zaradi pomankanja datumov izvajanja ne vemo, ali so to programi, ki se aktivno izvajajo) uvrstimo petnajst knjižnic, kar je 26 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

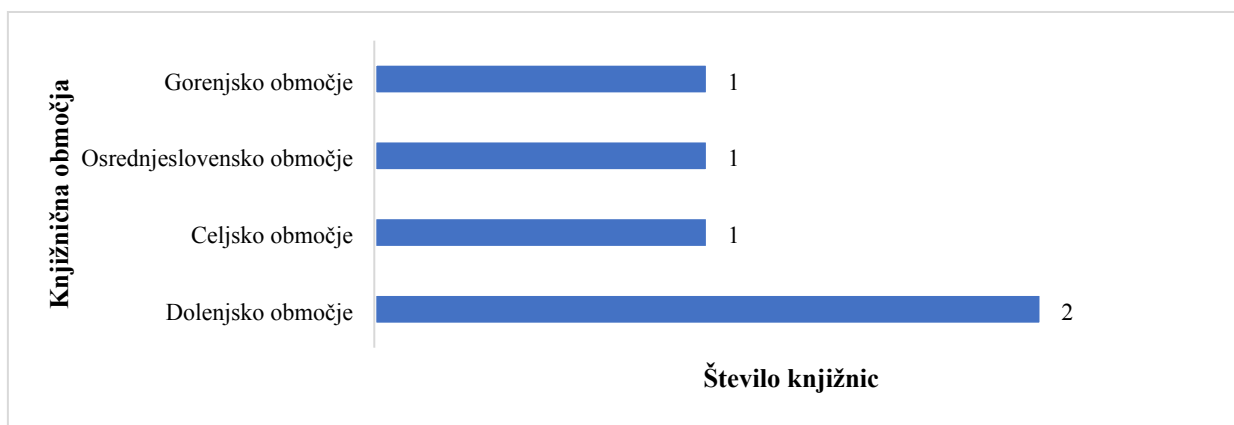
Slika 3: Knjižnice z omejenimi informacijami o programih digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, ki jih izvajajo

Glede na rezultate raziskave lahko v četrto skupino (knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje digitalnega opismenjevanja izključno v kontekstu učenja uporabe informacijskih in digitalnih storitev, ki jih uporabnikom ponuja knjižnica) uvrstimo trinajst knjižnic, kar je 22 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

Slika 4: Knjižnice, ki digitalno opismenjevanje svojih uporabnikov izvajajo izključno v kontekstu učenja uporabe informacijskih in digitalnih storitev, ki jih uporabnikom ponuja knjižnica

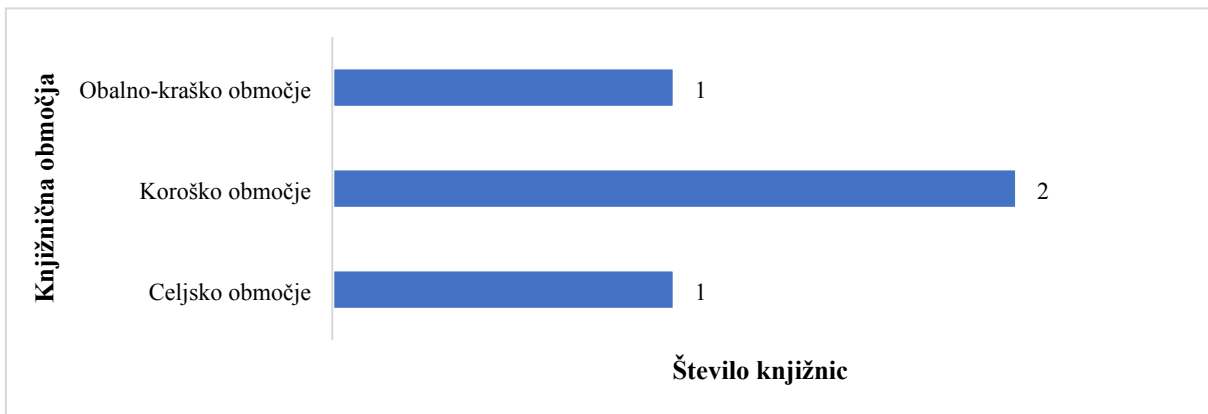
Glede na rezultate raziskave lahko v peto skupino (knjižnice, ki imajo na spletni strani podrobno predstavljen program digitalnega opismenjevanja) uvrstimo pet knjižnic, kar je 9 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

Slika 5: Knjižnice s podrobno predstavljenim programom digitalnega opismenjevanja

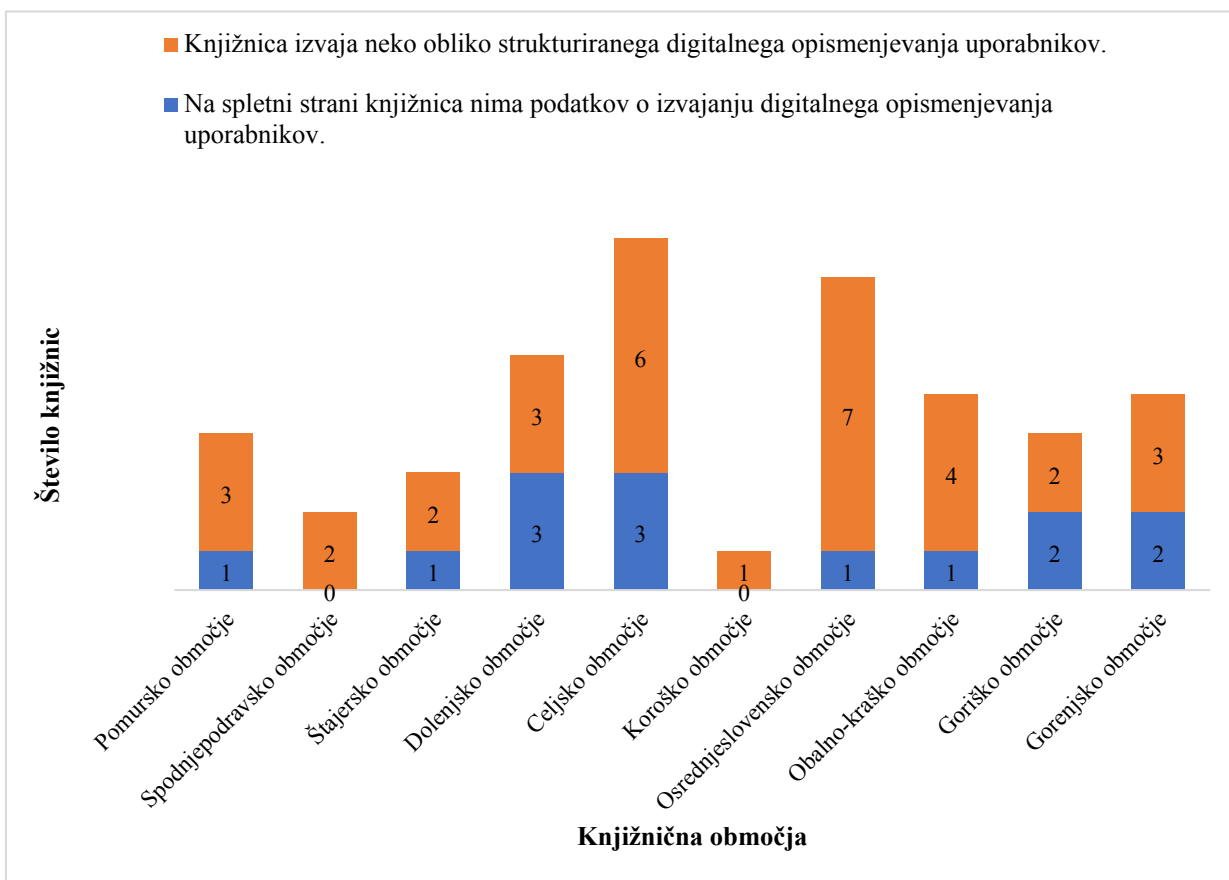
Glede na rezultate raziskave lahko v šesto skupino (knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo, da svojim uporabnikom digitalno opismenjevanje nudijo samo v obliki nestrukturirane individualne pomoči, oziroma knjižnica ponuja možnost samostojnega učenja

z uporabo knjižnične strojne in programske opreme) uvrstimo štiri knjižnice, kar je 7 % vseh slovenskih splošnih knjižnic.

Slika 6: Knjižnice, ki digitalno opismenjevanje svojih uporabnikov izvajajo samo v obliki nestrukturirane individualne pomoči

Za knjižnice v tretji, četrti in peti skupini smatramo, da izvajajo neko obliko strukturiranega digitalnega opismenjevanja.

Slika 7: Izvajanje strukturiranega informacijskega in digitalnega opismenjevanja po območjih

Od 58 slovenskih splošnih knjižnic jih 33 (57 %) izvaja neko obliko strukturiranega digitalnega opismenjevanja. Hipotezo 1, da večina slovenskih splošnih knjižnic svojim uporabnikom ponuja vsaj en program digitalnega opismenjevanja, tako lahko potrdimo. Samo ena knjižnica, Knjižnica Miklova hiša Ribnica, na svoji spletni strani govori o digitalnem opismenjevanju. Hipotezo 2, da digitalno opismenjevanje v slovenskih splošnih knjižnicah poteka izključno v okviru informacijskega opismenjevanja in digitalna pismenost kot samostojna kompetenca ni omenjena, lahko tako delno potrdimo. Samo pet slovenskih splošnih knjižnic (9 %) ima na svoji spletni strani podrobno predstavljen program digitalnega opismenjevanja, z različnimi tečaji in delavnicami. Mestna knjižnica Kranj je ena od teh knjižnic, tako da lahko hipotezo 3, da je Mestna knjižnica Kranj pri digitalnem opismenjevanju svojih uporabnikov nad povprečjem slovenskih splošnih knjižnic, potrdimo.

5 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI

Kljub temu da smo hipotezo, da večina slovenskih splošnih knjižnic svojim uporabnikom ponuja vsaj en program digitalnega opismenjevanja, potrdili, je dejansko stanje manj optimistično. Samo pet od teh knjižnic (15 %) uporabnikom ponuja program z večjim številom raznolikih tečajev in delavnic, ki so koristne za vsakdanje življenje. Po drugi strani trinajst knjižnic (39 %) izvaja digitalno (in informacijsko) opismenjevanje samo v kontekstu storitev, ki jih ponuja knjižnica. Tudi to izobraževanje je seveda pomembno, a če splošne knjižnice želijo biti ne samo aktivne udeležence vedno bolj digitalizirane družbe, ampak tudi uspešno nuditi podporo svojim uporabnikom v digitalnem svetu, take osnove niso več dovolj. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (Statistični urad RS, 2022) je v letu 2021 le 20 % prebivalcev starih od 16 do 74 let imelo zelo dobre razvite digitalne veščine. 30 % je imelo osnovne digitalne veščine, 20 % pomanjkljive, 11 % skromne in 5 % zelo skromne digitalne veščine. Brez digitalnih veščin je bilo 14 % oseb. Očitna je potreba po digitalnem opismenjevanju slovenske družbe. Splošne knjižnice celotne potrebe seveda ne morejo zadovoljiti same, morale pa bi biti eden od temeljnih stebrov podpore na tem področju, kar lahko dosežejo z bolj razdelanimi programi digitalnega opismenjevanja.

Mestna knjižnica Kranj je na dobri poti, da to vlogo doseže. Njen program informacijskega opismenjevanja je raznolik, saj uporabnikom nudi učenje tako osnovnih kot naprednejših digitalnih veščin. Iz prakse vemo, da so tečaji in delavnice zelo dobro obiskani, vendar so

udeleženci večinoma starejši uporabniki. Samo po sebi s tem seveda ni nič narobe, saj je omogočanje digitalnega opismenjevanja za starejše uporabnike pomembna storitev. A prav tako je pomembno, da se ne pozabi na mlajše uporabnike. Samo zato, ker odraščajo v digitalni družbi, še ne pomeni, da imajo dobre razvite digitalne kompetence. Pametno bi bilo izvesti raziskavo digitalne pismenosti med mlajšimi uporabniki knjižnice, da izvemo, kje oni čutijo primanjkljaj, in jim ponuditi tečaje in delavnice s teh področij. Poleg tega se nam zdijo dobra ideja predavanja in seminarji na teme s področja digitalnega opismenjevanja, ki jih predlagajo uporabniki sami. V praksi tudi vidimo, da uporabniki velikokrat želijo samo individualno pomoč pri učenju uporabe določene aplikacije, spletne strani ali tehnologije. Da se izognemo problemu, ko je individualna pomoč ponujena v točno določenem terminu (na primer enkrat mesečno) in se je uporabniki ne poslužujejo, bi možnost individualne pomoči pri digitalnem opismenjevanju uporabnikom lahko ponudili po predhodnem naročilu.

Seveda se pri vseh teh načrtih pojavi vprašanje sredstev. Za izvajanje kvalitetnih programov digitalnega opismenjevanja je potrebno zadostno financiranje knjižnične dejavnosti, kar pa ni odvisno od knjižnic samih. Vlada Republike Slovenije je letos sprejela krovno strategijo digitalne preobrazbe Slovenije do leta 2030, namen katere je »začrtati razvoj, krepitev in spodbujanje digitalne preobrazbe v slovenski družbi, državi, lokalnih skupnostih in gospodarstvu do leta 2030« (Ministrstvo za digitalno preobrazbo, 2023, str. 7). To bi bil dober trenutek, da slovenske splošne knjižnice sledijo že omenjenim priporočilom Ameriškega združenja knjižničarjev in postanejo pomemben del razvijajočega nacionalnega dialoga na tem področju, kar bi pomagalo pri financiranju potrebnih programov digitalnega opismenjevanja.

Za konec pa še to. Ob analizi rezultatov se je izkazalo, da gre pri tako imenovanih programih informacijskega opismenjevanja v slovenskih splošnih knjižnicah v resnici večinoma za kombinacijo digitalnega in informacijskega opismenjevanja. Porodi se vprašanje, ali ne bi bilo smotrno tega temeljnega elementa knjižnične dejavnosti tudi uradno preimenovali v »informacijsko in digitalno opismenjevanje« in s tem poskrbeti, da teoretična podlaga dohiti tako dejansko prakso v slovenskih splošnih knjižnicah, kot potrebe današnjega vedno bolj digitalnega sveta.

6 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

- Ahčin, A. (12. 6. 2023). *Izobraževanje za uporabo pametnega telefona*.
<https://www.knjiznica-trzic.si/15476-2/>
- Brown, C. (2020). Introduction to digital literacy. V M. Schwartz (ur.). *Digital citizenship toolkit* (str. 5–21). Toronto Metropolitan University.
<https://pressbooks.library.torontomu.ca/digcit/>
- Cankarjeva knjižnica Vrhnika. (b. d. a). *Svetovalno središče*.
https://www.ckv.si/Svetovalno_sredisce/
- Cankarjeva knjižnica Vrhnika. (b. d. b). *U3ŽO vpisi v študijsko leto 2023/24*.
https://www.ckv.si/studijsko_leto_2023-2024/
- Clark, L. in Visser, M. (2011). Digital literacy takes center stage. *Library Technology Reports*, 11(6), 38–42. <https://journals.ala.org/index.php/ltr/article/view/4551>
- Cordell, R. M. (2013). Information literacy and digital literacy: competing or complementary? *Communications in Information Literacy*, 7(2), 177–183.
<https://doi.org/10.15760/comminfolit.2013.7.2.150>
- Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica. (b. d.). *Za bibliotekarje*.
<https://www.gkfb.si/e-viri/projekt-rastem-z-e-viri/1897-za-bibliotekarje>
- IFLA statement on digital literacy*. (18. 8. 2017). International Federation of Library Associations and Institutions. <https://repository.ifla.org/handle/123456789/1283>
- Horjak, J., Očko, L., Videc, A. (2022). *Enostavna uporaba e-storitev: priročnik za digitalno opismenjevanje*. Lokalna akcijska skupina Raznolikost podeželja.
- Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona. (b. d.). *Cenik izobraževanj šolsko leto 2023/2024*.
<http://www.lu-gradgona.si/index.php/izobrazevalni-programi/590-cenik-izobrazevanj-solsko-leto-2023-2024>
- Javrh, P., Možina, E., Vrbajnsčak, K., Kragelj, K., Volčjak, D., Sepaher, G., Gjerek, L., Matavž, H., Rejec, P., Babič Ivaniš, N. in Breclj, V. (2018). *Digitalna pismenost: opisniki temeljne zmožnosti*. Andragoški center Slovenije.
- Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2009). *Bibliotekarski terminološki slovar*. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.
- Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik. (2023). *Program dela 2023*. <https://hra.sik.si/wp-content/uploads/2023/03/PROGRAM-2023.pdf>

- Knjižnica Brežice. (b. d.). *Informacijsko opismenjevanje*. <https://knjiznica-brevice.si/oddelki/strokovni-oddelek/informacijsko-opismenjevanje/>
- Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin. (b. d.). *Informacijsko opismenjevanje*. <https://www.kcktolmin.si/informacijsko-opismenjevanje/>
- Knjižnica Črnomelj. (b. d.). *Računalniško opismenjevanje*. <https://knjiznica-crnomelj.si/dejavnosti/za-odrasle/racunalnisko-opismenjevanje/>
- Knjižnica Domžale. (b. d. a). *COBISS izobraževanje in predstavitev aplikacij*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Oddelki/Oddelek-za-otroke-in-mladino/Dejavnosti-in-projekti/Cobiss-izobra%C5%BEevanje-in-predstavitev-aplikacij>
- Knjižnica Domžale. (b. d. b). *Nadaljevalni računalniški tečaj*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Od-doma/Ra%C4%8Dunalni%C5%A1ki-te%C4%8Daji/Nadaljevalni-ra%C4%8Dunalni%C5%A1ki-te%C4%8Daj>
- Knjižnica Domžale. (b. d. c). *Prva računalniška pomoč*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Oddelki/Oddelek-za-odrasle/Dejavnosti-in-projekti/Prva-ra%C4%8Dunalni%C5%A1ka-pomo%C4%8D>
- Knjižnica Domžale. (b. d. d). *Računalniški tečaj za začetnike*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Oddelki/Oddelek-za-odrasle/Dejavnosti-in-projekti/Ra%C4%8Dunalni%C5%A1ki-te%C4%8Daj-za-za%C4%8Detnike>
- Knjižnica Domžale. (b. d. e). *Varna raba interneta*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Od-doma/Ra%C4%8Dunalni%C5%A1ki-te%C4%8Daji/Varna-raba-interneta>
- Knjižnica Domžale. (b. d. f). *Varna raba pametnih telefonov ter varno obnašanje na internetu*. <https://www.knjiznica-domzale.si/Oddelki/Oddelek-za-otroke-in-mladino/Dejavnosti-in-projekti/Varna-raba-pametnih-telefonov-ter-varno-obna%C5%A1anje-na-internetu>
- Knjižnica Dravograd. (2022). *Program dela 2023*. <https://knjiznica-dravograd.si/download/program-dela-2023>
- Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož. (2022). *Program dela za leto 2023*. https://orm.sik.si/media/Dokumenti/dokumenti_zavoda/program_dela_2023.pdf
- Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik. (b. d.). *Računalniški tečaji*. <https://www.kam.sik.si/Dejavnosti-in-projekti/Projekti/ArtMID/6046/ArticleID/8794/Racunalniski-tecaji>

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj. (2022). *Program dela Knjižnice Ivana Potrča Ptuj za leto 2023.*

<https://www.knjiznica-ptuj.si/wp-content/uploads/2022/10/Program-dela-KIPP-2023.pdf>

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka. (b. d.). *Računalniško opismenjevanje.*

<https://www.knjiznica-skofjaloka.si/racunalnisko-opismenjevanje/>

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. (b. d. a). *Cenik.* <https://www.kjv.si/cenik>

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. (b. d. b). *Omrežje e-seniorji 55+.*

<https://kjv.si/e-knjiznica/omrezja-e-seniorji-55>

Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. (b. d.). *Za seniorje.* <https://www.sg.sik.si/za-seniorje/>

Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendavi Könyvtár és Kulturális Központ. (2023).

Program dela Knjižnice – Kulturnega centra Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ za leto 2023.

https://www.kkl.si/files/kijz/Program_dela_KKC_Lendava-Lendvai_KKK_2023.pdf

Knjižnica Laško. (b. d. a). *Informacijska opismenjevanja.* <https://www.knjiznica-lasko.si/informacijska-opismenjevanja/>

[lasko.si/informacijska-opismenjevanja/](https://www.knjiznica-lasko.si/informacijska-opismenjevanja/)

Knjižnica Laško. (b. d. b). *Kako se včlanim v UTŽO pri Knjižnici Laško.*

<https://www.knjiznica-lasko.si/kako-se-vclanim-v-utzo/>

Knjižnica Laško. (b. d. c). *Računalniški krožek.* <https://www.knjiznica-lasko.si/racunalniski-krozek/>

[krozek/](https://www.knjiznica-lasko.si/racunalniski-krozek/)

Knjižnica Lenart. (b. d.). *Program dela in finančni načrt Knjižnice Lenart za leto 2023.*

[https://www.knjiznica-](https://www.knjiznica-lenart.si/images/knjiznica/kijz/2023/Program_dela_in_finan%C4%8Dni_na%C4%8Drt_Knji%C5%BEnice_Lenart_za_leto_2023-1.pdf)

[lenart.si/images/knjiznica/kijz/2023/Program_dela_in_finan%C4%8Dni_na%C4%8Drt_Knji%C5%BEnice_Lenart_za_leto_2023-1.pdf](https://www.knjiznica-lenart.si/images/knjiznica/kijz/2023/Program_dela_in_finan%C4%8Dni_na%C4%8Drt_Knji%C5%BEnice_Lenart_za_leto_2023-1.pdf)

Knjižnica Litija. (b. d.). *Dejavnost.* <https://www.knjiznica-litija.si/O-nas/Dejavnost>

Knjižnica Logatec. (b. d.). *Digitalna knjižnica.*

<https://www.log.sik.si/dejavnosti/bibliopedagoske-dejavnosti/digitalna-knjiznica/>

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica. (b. d.). *Informacijsko opismenjevanje.*

<https://www.knjiznica-ilb.si/informacijsko-opismenjevanje/>

Knjižnica Medvode. (b. d.). *Informacijsko opismenjevanje.* [https://www.knjiznica-](https://www.knjiznica-medvode.si/druge-storitve/vsi/informacijsko-opismenjevanje/)

[medvode.si/druge-storitve/vsi/informacijsko-opismenjevanje/](https://www.knjiznica-medvode.si/druge-storitve/vsi/informacijsko-opismenjevanje/)

Knjižnica Miklova hiša Ribnica. (b. d.). *Kategorija: Digitalno opismenjevanje.*

<https://miklovahisa.si/category/digitalno-opismenjevanje/>

- Knjižnica Miklova hiša Ribnica. (2021). *IKT pomočnik, individualna svetovanja po predhodnem naročilu*. <https://miklovahisa.si/dogodki/ikt-pomocnik-individualna-svetovanja/>
- Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi. (2023). *Program dela 2023*. <http://www.zag.sik.si/wp-content/uploads/2023/03/Letni-nacrt2023.pdf>
- Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. (b. d.). *SOS točka: skupaj osvojimo splet*. <https://www.nm.sik.si/si/studijski/sos-tocka/>
- Knjižnica Pavla Golie Trebnje. (2021). *Program dela: letni delovni načrt javnega zavoda Knjižnica Pavla Golie Trebnje za leto 2021*. <https://www.tre.sik.si/seznam-strateskih-in-programskih-dokumentov/>
- Knjižnica Radlje ob Dravi. (2021). *Program dejavnosti - predlog Knjižnice Radlje ob Dravi v letu 2022*. <http://www.knjiznica-radlje.si/Portals/0/Slike%20knji%C5%BEnica/Program%20dejavnosti%202022-predlog.pdf>
- Knjižnica Rogaška Slatina. (2023). *Programski in finančni načrt JZ Knjižnice Rogaška Slatina za leto 2023*. <https://www.knjiznica-rogaska-slatina.si/wp-content/uploads/2023/03/Programski-in-financni-nacrt-2023-zdruzen.pdf>
- Knjižnica Šentjur. (2023). *Plan dela in finančni načrt za leto 2023*. https://sen.sik.si/application/files/1516/8181/2225/Plan_dela_in_financni_nacrt_za_let_o_2023.pdf
- Knjižnica Šmarje pri Jelšah. (2022). *Osnovne informacije UTŽO Šmarje pri Jelšah ob začetku študijskega leta 2022 /2023*. https://docs.google.com/document/d/1bl2TJcXIBkmtxBP3i_RGVpwmMlJJxmeP5FA_RirSAW4Y/
- Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje. (b. d. a). *Petkovi hitri tečaji v sezoni 2014/2015*. http://www.kts-trbovlje.si/wp-content/uploads/2017/01/hitri_tecaj_cobis_2014.pdf
- Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje. (b. d. b). *Tečaj COBISS*. <http://www.kts-trbovlje.si/tecaj-cobiss/>
- Knjižnica Velenje. (b. d.). *Dejavnosti*. <https://www.knjiznica-velenje.si/dejavnosti/>
- Knjižnica Velenje. (2022). *Program dela za leto 2023*. https://www.knjiznica-velenje.si/app/uploads/2023/01/Program-dela_-2023.pdf

- Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. (b. d.). *Program dela 2023*. https://www.knjiznica-ravne.si/wp-content/uploads/2022/12/Program_dela_2023_KOK-1.pdf
- Kosovelova knjižnica Sežana. (b. d. a). *Medijska in digitalna pismenost za vse!*. <https://www.kosovelova.si/dogodki/medijska-in-digitalna-pismenost-za-vse/>
- Kosovelova knjižnica Sežana. (b. d. b). *Uporaba pametnega telefona za starejše osebe – tečaj v Komnu*. <https://www.kosovelova.si/dogodki/uporaba-pametnega-telefona-za-starejse-osebe-tecaj-v-komnu/>
- Ljudska knjižnica Metlika. (2021). *Program dela za leto 2021*. <http://www.knjiznica-metlika.si/Upload/files/Program%20dela%202021.pdf>
- Mariborska knjižnica. (b. d.). *Informacijsko opismenjevanje*. <https://www.mb.sik.si/informacijsko-opismenjevanje.html>
- Medobčinska splošna knjižnica Žalec. (2022). *Program dela za leto 2023*. <https://www.zal.sik.si/wp-content/uploads/2023/01/program-dela-za-leto-2023-vsebinsko.pdf>
- Mestna knjižnica Grosuplje. (b. d. a). *Bibliopedagoška dejavnost*. <https://www.gro.sik.si/bibliopedagoska-dejavnost/>
- Mestna knjižnica Grosuplje. (b. d. b). *Zaščitimo mladino pred pastmi spleta*. <https://www.gro.sik.si/2021/09/zascitimo-mladino-pred-pastmi-spleta/>
- Mestna knjižnica Izola – Biblioteca civica di Isola. (b. d.). *Učni center – center za vseživljenjsko učenje v Mestni knjižnici Izola*. <https://www.izo.sik.si/ucni-center-center-za-vsezivljenjsko-ucenje-v-mestni-knjiznici-izola/>
- Mestna knjižnica Kranj. (b. d. a). *Informacijsko opismenjevanje*. <https://www.mkk.si/asset/jKEYCfDpnXHexRZNT>
- Mestna knjižnica Kranj. (b. d. b). *Informacijsko opismenjevanje 2023-24*. <https://www.mkk.si/asset/toog6qi3PTMcuDyFp>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (b. d. a). *Borza dela*. <https://www.mklj.si/borza-dela/>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (b. d. b). *Točke vseživljenjskega učenja*. <https://www.mklj.si/tocke-vsezivljenjskega-ucenja/>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (b. d. c). *Učni center*. <https://www.mklj.si/ucni-center/>
- Mestna knjižnica Piran – Biblioteca civica Pirano. (b. d. a). *Odrasli*. <https://www.pir.sik.si/izobrazevanje/odrasli/>

Mestna knjižnica Piran – Biblioteca civica Pirano. (b. d. b). *Otroci*.

<https://www.pir.sik.si/izobrazevanje/otroci/>

Ministrstvo za digitalno preobrazbo. (2023). *Digitalna Slovenija 2030: Krovna strategija digitalne preobrazbe Slovenije do leta 2030*.

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDP/Dokumenti/DSI2030-potrjena-na-Vladi-RS_marec-2023.pdf

Osrednja knjižnica Celje, Univerza za tretje življenjsko obdobje (b. d.). *Programska brošura za študijsko leto 2023/2024*. [https://www.knjiznica-](https://www.knjiznica-celje.si/images/Kopija_izd._Knji%C5%BEica_U3O.pdf_1.pdf)

[celje.si/images/Kopija_izd._Knji%C5%BEica_U3O.pdf_1.pdf](https://www.knjiznica-celje.si/images/Kopija_izd._Knji%C5%BEica_U3O.pdf_1.pdf)

Osrednja knjižnica Mozirje. (b. d.). *Mobilna učilnica*. [http://www.knjiznica-](http://www.knjiznica-mozirje.si/index.php?Itemid=19&id=12&option=com_content&task=view)

[mozirje.si/index.php?Itemid=19&id=12&option=com_content&task=view](http://www.knjiznica-mozirje.si/index.php?Itemid=19&id=12&option=com_content&task=view)

Osrednja knjižnica Mozirje. (2023). *Program dela za leto 2023*. [http://www.knjiznica-](http://www.knjiznica-mozirje.si/files/Program_dela_za_leto_2023.pdf)

[mozirje.si/files/Program_dela_za_leto_2023.pdf](http://www.knjiznica-mozirje.si/files/Program_dela_za_leto_2023.pdf)

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria. (b. d. a). *Druge storitve*. <https://www.kp.sik.si/druge-storitve/>

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria. (b. d. b). *Odrasli*. <https://www.kp.sik.si/izobrazevanje/odrasli/>

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria. (b. d. c). *Otroci*. <https://www.kp.sik.si/izobrazevanje/otroci/>

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria. (b. d. d). *Seniorji*. <https://www.kp.sik.si/seniorji/>

Perko, N. (b. d.). *Digitalno=realno=normalno, prepoznani projekt Knjižnice dr. Toneta Pretnarja*. <https://knjiznica-trzic.splet.arnes.si/files/2023/05/Digitalno-realno-normalno.pdf>

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota. (2023). *Program dela Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota s finančnim in kadrovskim načrtom ter načrtom nabav za leto 2023*. <https://www.ms.sik.si/fileadmin/PDF/Program-dela-2023.pdf>

Splošna knjižnica Ljutomer. (2021). *Program dela za leto 2021 Splošne knjižnice Ljutomer*. <https://knjiznica-ljutomer.si/wp-content/uploads/2021/05/3-Dopolnjen-Program-dela-2021.doc>

Splošna knjižnica Slovenske Konjice. (2023). *Letni program dela javnega zavoda Splošna knjižnica Slovenske Konjice za leto 2023*. <https://www.knjiznica->

slovenskekonjice.si/wp-content/uploads/2023/05/Letni-program-dela-javnega-zavoda-Splosna-knjiznica-Slovenske-Konjice-za-letno-2023.pdf

Spurava, G., Kotilainen, S. in Holma, B. (2022). The role and readiness of librarians in promoting digital literacy: a case study from Latvia. *Culture Crossroads*, 20, 71–87. <https://doi.org/10.55877/cc.vol20.5>

Statistični urad RS. (6. 4. 2022). *Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, podrobni podatki, 2021*. <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/10255>

Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027. (2022). Združenje splošnih knjižnic

Valvasorjeva knjižnica Krško. (b. d. a). *Z miško v svet*. <http://www.knjiznica-krsko.si/dejavnosti/odrasli/z-mi%C5%A1ko-v-svet.html>

Valvasorjeva knjižnica Krško. (b. d. b). *Živim in se veselim s knjižnico*. <http://www.knjiznica-krsko.si/dejavnosti/mladina/%C5%BEivim-in-se-veselim-s-knji%C5%BEnico.html>

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). (2001). *Uradni list RS*, št. 87/2001, 96/2002 – ZUJIK, 92/2015.

Priloga 1: Analiza tečajev, delavnic, predavanj, itd. z uporabo splošnih opisnikov za temeljno zmožnost digitalne pismenosti

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Sprotno izobraževanje odraslih za delo s sistemom COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Tečaj internet in socialna omrežja.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Tečaj predstavitev s pomočjo Power Pointa.	Ustvarjanje predstavitev.
Začetni in nadaljevalni tečaj Excel	Ustvarjanje preglednic.
Osnovni tečaj računalništva (Windows, Word, Internet, e-pošta).	Poznavanje informacijskih sistemov, izbira programa ali aplikacije, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica – Kulturni center Lendava (Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ)

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Predstavitev iskanja knjižničnega gradiva v sistemu COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.
Predstavitev iskanja informacij na internetu z uporabo različnih iskalnikov.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Promocija knjižnične spletne strani in drugih spletnih servisov (na primer kako podaljšati	Uporaba e-storitev, poznavanje digitalnega okolja.

gradivo v sistemu COBISS+, pregled rubrik domače spletne strani).	
Promocija posebnih tematskih vsebin na novi spletni strani knjižnice (digitalne knjige, digitalna periodika, digitalne razglednice).	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Predstavitev aplikacije mCOBISS.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Predstavitev uporabe in delovanja elektronske pošte.	Uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Predstavitev elektronskih virov, dostopnih preko interneta.	Uporaba e-storitev, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Predstavitev delovanja urejevalnikov besedil.	Ustvarjanje besedil.
Predstavitev uporabe elektronskih knjig.	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav, poznavanje digitalnega okolja.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Splošna knjižnica Ljutomer

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Iskanje knjižničnega gradiva v katalogu COBISS+.	Uporaba e-storitev.
Uporaba Moje knjižnice.	Uporaba e-storitev.
Predstavitev mCOBISS-a.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Pogoji in načini dostopa do elektronskih baz podatkov.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.

Izposoja elektronskih knjig.	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav, poznavanje digitalnega okolja.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Predstavitev uporabe sistema COBISS+.	Uporaba e-storitev.
Pomoč pri uporabi Biblosa, Audibooka, in portala PressReader.	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav, poznavanje digitalnega okolja, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mariborska knjižnica

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Učenje samostojne uporabe online kataloga knjižničnega gradiva COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.
Učenje iskanja informacij o določeni temi v različnih virih (internet, elektronski viri, knjižnično gradivo).	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, uporaba e-storitev.
Predstavljeni elektronski viri, dostopni v enotah Knjižnice Maribor, in elektronski servisi, ki so uporabnikom v pomoč pri zbiranju raznih virov informacij.	Uporaba e-storitev, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Lenart

- Informacijsko opismenjevanje je (brez podrobnosti) omenjeno kot naloga knjižnice.

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Izobraževanje COBISS+.	Uporaba e-storitev.
Izobraževanje mCOBISS.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Mirana Jarca Novo Mesto

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Pomoč pri namestitvi in uporabi e-knjižnice (uporaba virtualne knjižnice; spletni knjižnični katalog COBISS za iskanje gradiva, zvočne knjige Audibook, e-knjige Biblos).	Uporaba e-storitev.
Pomoč pri uporabi e-virov (na primer Baza slovenskih filmov, PressReader, Tax-Fin-Lex, Obrazi slovenskih pokrajin).	Uporaba e-storitev, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Pomoč pri uporabi pametne mestne kartice Sitium, portalov eZdravje, eUprava, eDavki.	Uporaba e-storitev.
Pomoč pri uporabi e-pošte.	Uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Skupinske delavnice Digitalni torki o uporabi spletne tehnologije na izbrano temo (na primer uporaba navigacije).	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Brežice

- Na spletni strani je brez podrobnejših informacij omenjeno, da knjižnica sistematično izvaja informacijsko opismenjevanje. Predstavljen ni noben program digitalnega opismenjevanja.

Knjižnica Črnomelj

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Različni tečaji računalniškega opismenjevanja, ki zahtevajo osnovno znanje pri uporabi računalnika.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, ustvarjanje besedil, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Kočevje

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Valvasorjeva knjižnica Krško

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Odkrivanje skrivnosti računalnika.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije,.
Pisanje in urejanje besedila v Word-u, Excel-u ali PowerPoint-u.	Ustvarjanje besedil, ustvarjanje predstavitev, ustvarjanje preglednic.
Računalnik – moje okno v svet interneta.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Varna in učinkovita uporaba pametnih telefonov.	Varovanje naprav, poznavanje varnosti na spletu, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.

Samostojno iskanje gradiva v COBISS+ in mCOBISS.	Uporaba e-storitev, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Računalniško opismenjevanje pri organiziranem delu z uporabniki s posebnimi potrebami.	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Ljudska knjižnica Metlika

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Miklova Hiša Ribnica

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Individualna izobraževanja s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij.	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Tečaji na temo digitalnega opismenjevanja (med drugim svetovanje in izposoja aplikacije KOBI).	Izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Sevnica

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Pavla Golie Trebnje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Uporaba spleta in baz podatkov (Tax-Fin-Lex, EBSCOhost in druge baze, do katerih imajo dostop vsi člani knjižnice).	Uporaba e-storitev, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Uporaba vzajemnega kataloga COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.

Neposredna individualna pomoč pri iskanju odgovorov na različna vprašanja ob iskanju v bazah podatkov.	
Uporaba tehničnih pripomočkov, ki so v javni uporabi v prostorih knjižnice (na primer 3D-tiskalnik).	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja.
Uporaba bralnikov.	Povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Osrednja knjižnica Celje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Začetni in nadaljevalni tečaj uporabe pametnih telefonov.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Začetni tečaj računalništva.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Tečaj uporabe telefona v souporabi z računalnikom.	Povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Tečaj fotografije z uporabo pametnega telefona.	Ustvarjanje multimedijskih vsebin, povezovanje različnih tehnologij in naprav, izbira programa ali aplikacije.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

- V programu dela so omenjeni tečaji informacijskega opismenjevanja otrok, mladine in odraslih brez podrobnejših informacij. Predstavljen ni noben program digitalnega opismenjevanja.

Knjižnica Laško

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Opozorjanje zainteresiranih uporabnikov o tehnoloških novostih, povezanih s samostojno uporabo knjižnice (uporaba servisa Moja knjižnica, aplikacije mCOBISS, seznanjanje z iskanjem gradiva po novem knjižnično informacijskem katalogu COBISS+, predstavitev in uporabnost portala Biblos ter e-podatkovnih zbirk).	Uporaba e-storitev, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, povezovanje različnih tehnologij in naprav, poznavanje digitalnega okolja.
Računalniški tečaji, tečaji uporabe pametnih telefonov in podobno.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, izbira programa ali aplikacije, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, ustvarjanje besedil.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Osrednja knjižnica Mozirje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Brezplačno samostojno učenja računalništva in pomoč pri uporabi računalnika.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, ustvarjanje besedil.
Individualna pomoč pri uporabi e-storitev v knjižnici.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Rogaška Slatina

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Samostojno iskanje gradiva po elektronskem katalogu in druge uporabe e-knjižnice.	Uporaba e-storitev.
Izobraževanje za uporabo storitev mCOBISS.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Pomoč pri izposoji elektronskih knjig preko portala Biblos ter zvočnih knjig preko Audibooka.	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Izobraževanje za iskanje gradiva preko COBISS-a in elektronskih virov.	
Digitalno opismenjevanje: DA	

Splošna knjižnica Slovenske Konjice

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Predstavitev načinov iskanja gradiva.	Uporaba e-storitev.
Seznanitev uporabnikov s spletno stranjo.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Predstavitev elektronskih virov, ki jih nudi knjižnica.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Šentjur

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Računalniška izobraževanja.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil.
Uporaba pametnih telefonov.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Znaš, nauči drugega: individualna pomoč pri uporabi pametnega telefona.	
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Prikaza uporabe knjižničnega e-kataloga COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.
Prikaza uporabe aplikacije mCOBISS.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Velenje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Usposabljanje uporabnikov za uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije in aplikacij, ki jih ponuja knjižnica (na primer aplikacijo mCOBISS, ali e-knjige Biblos).	Uporaba e-storitev, izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi

- Informacijsko opismenjevanje je (brez podrobnosti) omenjeno kot naloga knjižnice.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne Na Koroškem

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Uvajanje v COBISS+.	Uporaba e-storitev.
Uporaba mCOBISS in e-knjižnice.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Uporaba e-knjižnice (domače in tuje elektronske baze).	Uporaba e-storitev.
Uporabo portalov Dobreknjige, dLIB.si, Kamra in Biblos.	Uporaba e-storitev.
Uvajanje in delo s servisi interneta.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Dravograd

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Individualna pomoč pri uporabi knjižnice in njenih katalogov.	uporaba e-storitev
Individualna pomoč pri uporabi pri delu z računalnikom.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije.
Individualna pomoč pri uporabi interneta.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Radlje ob Dravi

- Ni informacij o aktivnem izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov. Za leto 2022 je omenjena načrtovana delavnica digitalnega opismenjevanja v okviru projekta Čebela bere med.

Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Pomoč pri uporabi aplikacije za poslušanje zvočnih knjig Audibook in namestitvi in uporabi platforme Biblos za branje elektronskih knjig.	Uporaba e-storitev, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Pomoč pri uporabi storitve Moja knjižnica.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mestna knjižnica Ljubljana

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Pridobivanje znanj o uporabi elektronske pošte, pisanju in oblikovanju besedil, obdelavi slik, brskanju po spletu, objavi oglasa	Uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, ustvarjanje besedil, ustvarjanje multimedijskih vsebin.
Izobraževanja in delavnice, ki pomagajo pri vstopu na trg dela in skrbijo za vseživljenjsko izobraževanje.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Domžale

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Delavnica o varni rabi pametnih telefonov ter varnem obnašanju na internetu.	Varovanje naprav, poznavanje varnosti na spletu.
Svetovalne delavnice na teme, kot so »seksting«, »bullying«, »trolling«, »cyberhate«, »flaming«, »chatting«, »selfiji« in zasvojenost.	Poznavanje net etike, poznavanje varnosti na spletu.
Delavnice za starše, ki bi radi izvedeli, kaj njihov otrok dela na spletu, kje so meje, kako ohraniti nadzor in kako mu pomagati.	Poznavanje varnosti na spletu.
Računalniški tečaj za začetnike in nadaljevalni računalniški tečaj.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije.
COBISS izobraževanje in predstavitev aplikacij.	Uporaba e-storitev, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Pomoč pri osnovah uporabe računalnika, uporabe interneta ter elektronske pošte.	Poznavanje digitalnega okolja, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mestna Knjižnica Grosuplje

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Izobraževanje za uporabo COBISS-a in baz podatkov.	Uporaba e-storitev.
Računalniške delavnice in predavanja.	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Dve delavnici za uporabo v razredu na tematiko, kako mladino ščititi pred pastmi spleta.	Varovanje naprav, poznavanje varnosti na spletu.

Digitalno opismenjevanje: DA

Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Začetni računalniški tečaj (seznanitev z računalniško opremo, Word, iskanje v spletnem iskalniku, zaključek dela in ugašanje računalnika).	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil.
Nadaljevalni računalniški tečaj (uporaba elektronske pošte s pomočjo spletnega programa Gmail, Skype, Zoom).	Uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Izpopolnjevalni računalniški tečaj (obnovitev in nadgraditev snovi I. in II. stopnje tečaja, Youtube, Google zemljevidi, varnost na internetu).	Poznavanje varnosti na spletu.
Tečaj urejanja fotografij.	Ustvarjanje multimedijskih vsebin, povezovanje različnih tehnologij in naprav, izbira programa ali aplikacije.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Litija

- Informacijsko opismenjevanje za mladino in odrasle ena od dejavnosti, ki jih izvaja knjižnica. Podrobnejših informacij ni. Predstavljen ni noben program digitalnega opismenjevanja.

Knjižnica Logatec

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Predavanje na temo digitalne knjižnice, ki udeležence pouči o uporabi COBISS-a, e-knjig, e-revij, elektronskih podatkovnih zbirk, Kamre, DLiba in tako dalje.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Medvode

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Predstavitev portala Biblos za izposajo elektronskih knjig.	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Predstavitev vzajemnega kataloga COBISS+.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Cankarjeva Knjižnica Vrhnika

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Začetni in nadaljevalni tečaj računalništva.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria)

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Rastemo z e-viri.	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Individualni tečaji uporabe spletnega kataloga COBISS+ in elektronskih virov.	Uporaba e-storitev.
Spletna tečaja uporabe elektronskih virov, dostopnih v knjižnici.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Učenje samostojne uporabe online kataloga knjižničnega gradiva COBISS/OPAC.	Uporaba e-storitev.
Učenje iskanja knjige na knjižni polici.	
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mestna knjižnica Izola (Biblioteca civica di Isola)

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Samostojno učenje uporabe računalnika (ob pomoči svetovalca).	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mestna knjižnica Piran (Biblioteca civica Pirano)

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Individualno usposabljanje za samostojno uporabo e-vsebin in predstavitev knjižnice in e-virov, ki jih ponuja.	Uporaba e-storitev.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Kosovelova knjižnica Sežana

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Tečaj Uporaba pametnega telefona za starejše osebe.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Predavanje Medijska in digitalna pismenost za vse!	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Seznanjanje z e-viri, ki jih ponujajo slovenske splošne knjižnice, s problematiko poplave informacij in z načini iskanja relevantnih virov informacij.	Uporaba e-storitev, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, preverjanje verodostojnosti informacij.

Digitalno opismenjevanje: DA

Lavričeva knjižnica Ajdovščina

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Individualno usposabljanje za iskanje gradiva po e-katalogu COBISS+ in uporabo e-storitev Moja knjižnica.	Uporaba e-storitev.
Individualno usposabljanje za uporabo aplikacije mCOBISS na pametnih telefonih.	Izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij,
Individualno usposabljanje za izposajo e-knjig (Biblos), zvočnih knjig (Audibook) in iskanje v e-podatkovnih zbirkah	Uporaba e-storitev, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Individualne delavnice Računalniška točka, kjer udeleženci pridobivajo računalniška znanja.	Ne vemo, a glede na tematiko predvidoma da.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Mestna knjižnica Kranj

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Tečaj Računalnik za osebno rabo I – osnovni.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje digitalnega okolja, izbira

	programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Tečaj Računalnik za osebno rabo II – nadaljevalni.	Iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, poznavanje digitalnega okolja, uporaba oblačnih storitev, varnostno kopiranje podatkov, povezovanje različnih tehnologij in naprav.
Tečaj Računalnik za osebno rabo III – izpopolnjevalni	Ustvarjanje preglednic, ustvarjanje predstavitev, uporaba e-storitev, uporaba elektronske pošte, poznavanje digitalnega okolja, uporaba oblačnih storitev, poznavanje varnosti na spletu, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Delavnica Pametni telefoni – osnove uporabe.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, izbira programa ali aplikacije, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, uporaba elektronske pošte.
Delavnica Družbena omrežja (Facebook, X (nekdanji Twitter), Instagram).	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, poznavanje varnosti na spletu, poznavanje net etike.
Delavnica E-storitve (eZdravje/zVem, eUprava, e-občina, e-knjižnica, eDavki ...).	Uporaba e-storitev.
Delavnica Word – delavnica.	Ustvarjanje besedil, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Delavnica Excel – delavnica.	Ustvarjanje preglednic, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.

Delavnica PowerPoint – delavnica.	Ustvarjanje predstavitev, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Delavnica Digitalna fotografija.	Ustvarjanje multimedijskih vsebin, izbira programa ali aplikacije, povezovanje različnih tehnologij in naprav, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Občinska knjižnica Jesenice

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Antona Tomaža Linharta Radovljica

- Ni informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja uporabnikov.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Tečaji za računalniško opismenjevanje starejših, kjer udeleženci pridobijo osnovna znanja za uporabo računalniških programskih orodij.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav.
Delavnica Uporaba pametnega telefona.	Komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, izbira programa ali aplikacije, namestitvev, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič

Tečaji, delavnice, predavanja, itd.	Splošni opisniki za temeljno zmožnost digitalna pismenost.
Izobraževalne delavnice uporabe pametnega telefona in računalnika.	Poznavanje temeljnega informacijskega znanja, poznavanje informacijskih sistemov, poznavanje digitalnega okolja, izbira programa ali aplikacije, iskanje informacij na svetovnem spletu na različnih napravah, ustvarjanje besedil, uporaba elektronske pošte, komuniciranje z uporabo digitalnih naprav, namestitve, posodabljanje in odstranjevanje aplikacij.
Digitalno opismenjevanje: DA	

Priloga 2: Seznam knjižnic po skupinah glede na izvajanje digitalnega opismenjevanja uporabnikov

V prvo skupino smo uvrstili knjižnice, ki niti na spletni strani niti v programu dela (če je ta objavljen) nimajo informacij o izvajanju digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov.

1. Splošna knjižnica Ljutomer (Pomursko območje),
2. Knjižnica Lenart (Štajersko območje),
3. Knjižnica Kočevje (Dolenjsko območje),
4. Ljudska knjižnica Metlika (Dolenjsko območje),
5. Knjižnica Sevnica (Dolenjsko območje),
6. Knjižnica Šentjur (Celjsko območje),
7. Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi (Celjsko območje),
8. Medobčinska splošna knjižnica Žalec (Celjsko območje),
9. Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica (Osrednjeslovensko območje),
10. Knjižnica Bena Zupančiča Postojna (Obalno-kraško območje),
11. Lavričeva knjižnica Ajdovščina (Goriško območje),
12. Mestna knjižnica in čitalnica Idrija (Goriško območje),
13. Občinska knjižnica Jesenice (Gorenjsko območje),
14. Knjižnica Antona Tomaža Linhartaradovljica (Gorenjsko območje).

V drugo skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje informacijskega opismenjevanja svojih uporabnikov, brez kakršnihkoli podrobnosti o tem, kako to opismenjevanje izgleda. V to skupino smo uvrstili tudi knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov iz prejšnjih let, ni pa podatkov, ali se ti programi še aktivno izvajajo.

1. Knjižnica Brežice (Dolenjsko območje),
2. Knjižnica Miklova hiša Ribnica (Dolenjsko območje),
3. Knjižnica Pavla Golie Trebnje (Dolenjsko območje),
4. Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik (Celjsko območje),
5. Knjižnica Toneta Seliškarja (Celjsko območje),
6. Knjižnica Radlje ob Dravi (Koroško območje),
7. Knjižnica Litija (Osrednjeslovensko območje).

V tretjo skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo enega ali več konkretnih primerov izvajanja digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, a le-ti niso podrobno predstavljeni (na spletni strani so tako na primer objavljena imena delavnic, ni pa predstavljena vsebina ali datumi izvedbe). V to skupino smo uvrstili tudi knjižnice, ki imajo na spletni strani predstavljen program digitalnega opismenjevanja svojih uporabnikov, vendar zaradi pomankanja datumov izvajanja ne moremo reči, ali so to programi, ki se aktivno izvajajo.

1. Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona (Pomursko območje),
2. Knjižnica – Kulturni center Lendava (Pomursko območje),
3. Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož (Spodnjepodravsko območje),
4. Knjižnica Črnomelj (Dolenjsko območje),
5. Knjižnica Laško (Celjsko območje),
6. Knjižnica Šmarje pri Jelšah (Celjsko območje),
7. Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (Koroško območje),
8. Mestna knjižnica Ljubljana (Osrednjeslovensko območje),
9. Knjižnica Domžale (Osrednjeslovensko območje),
10. Cankarjeva knjižnica Vrhnika (Osrednjeslovensko območje),
11. Kosovelova knjižnica Sežana (Obalno-kraško območje),
12. Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Goriško območje),
13. Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (Goriško območje),
14. Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka (Gorenjsko območje),
15. Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič (Gorenjsko območje).

V četrto skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo izvajanje digitalnega opismenjevanja izključno v kontekstu učenja uporabe informacijskih in digitalnih storitev, ki jih uporabnikom ponuja knjižnica (sistem COBISS/OPAC oziroma COBISS+, aplikacija mCOBISS, elektronski viri, ki so na voljo v knjižnici, portala Biblos in Audiobook).

1. Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Pomursko območje),
2. Knjižnica Ivana Potrča Ptuj (Spodnjepodravsko območje),
3. Mariborska knjižnica (Štajersko območje),
4. Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica (Štajersko območje),
5. Knjižnica Rogaška Slatina (Celjsko območje),
6. Splošna knjižnica Slovenske Konjice (Celjsko območje),

7. Knjižnica Velenje (Celjsko območje),
8. Mestna knjižnica Grosuplje (Osrednjeslovensko območje),
9. Knjižnica Logatec (Osrednjeslovensko območje),
10. Knjižnica Medvode (Osrednjeslovensko območje),
11. Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (Obalno-kraško območje),
12. Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica (Obalno-kraško območje),
13. Mestna knjižnica Piran (Obalno-kraško območje).

V peto skupino smo uvrstili knjižnice, ki imajo na spletni strani podrobno predstavljen program digitalnega opismenjevanja, z različnimi tečaji in delavnicami.

1. Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto (Dolenjsko območje),
2. Valvasorjeva knjižnica Krško (Dolenjsko območje),
3. Osrednja knjižnica Celje (Celjsko območje),
4. Knjižnica Franceta Balantiča (Osrednjeslovensko območje),
5. Mestna knjižnica Kranj (Gorenjsko območje).

V šesto skupino smo uvrstili knjižnice, ki na spletni strani ali v programu dela omenijo, da svojim uporabnikom digitalno opismenjevanje nudijo samo v obliki nestrukturirane individualne pomoči, oziroma knjižnica ponuja možnost samostojnega učenja z uporabo knjižnične strojne in programske opreme.

1. Osrednja knjižnica Mozirje (Celjsko območje),
2. Knjižnica Dravograd (Koroško območje),
3. Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec (Koroško območje),
4. Mestna knjižnica Izola (Obalno-kraško območje).